សង្គមស៊ីវិល
និង
ចំណូលធនធាន

ករណីសិក្សានៃ
ប្រទេសអាហ្សែបៃហ្សង់ និង ប្រទេសទីម័រឡេស្តេ

ភ្នំពេញ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៨

សង្គមស៊ីវិល
និង
ចំណូលធនធាន

ករណីសិក្សានៃ
ប្រទេសអាហ្សែរបៃហ្សង់ និង ប្រទេសទីម័រឡេស្តេ

វេទិកានៃអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ស្តីពីកម្ពុជា
The NGO Forum on Cambodia

ភ្នំពេញ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៨

មាតិកា

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ..........១
បុព្វកថា..........២
១. ប្រទេសអាហ្វ្រិកខាងលិច..........៤
១.១ សាវតា..........៤
១.២ បញ្ហាសំខាន់ៗ..........៦
១.២.១ មូលនិធិប្រេងកាត..........៧
១.២.២ គំនិតផ្តួចផ្តើមតម្លាភាពឧស្សាហកម្មនិស្សារណកម្ម..........៧
១.៣ សម្ព័ន្ធភាពសង្គមស៊ីវិល..........១០
១.៤ វិធីសាស្ត្រនៃការពាក់ព័ន្ធ..........១១
១.៤.១ ជាមួយសង្គមស៊ីវិល..........១១
១.៤.២ ជាមួយរដ្ឋាភិបាល..........១៤
១.៤.៣ ជាមួយសាជីវកម្ម..........១៥
២. ប្រទេសទីម័រឡេស្តេ..........១៧
២.១ សាវតា..........១៧
២.២ បញ្ហាសំខាន់ៗ..........១៩
២.២.១ មូលនិធិប្រេងកាត..........១៩
២.២.២ គំនិតផ្តួចផ្តើមតម្លាភាពឧស្សាហកម្មនិស្សារណកម្ម..........២០
២.៣ សម្ព័ន្ធភាពសង្គមស៊ីវិល..........២១
២.៤ វិធីសាស្ត្រនៃការពាក់ព័ន្ធ..........២២
២.៤.១ ជាមួយសង្គមស៊ីវិល..........២២
២.៤.២ ជាមួយរដ្ឋាភិបាល..........២៥
២.៤.៣ ជាមួយសាជីវកម្ម..........២៧
៣. មេរៀនសម្រាប់សង្គមស៊ីវិល..........២៨
៣.១ បង្កើតសម្ព័ន្ធភាពតំណាងមួយ..........២៨
៣.២ ផ្តោតលើបញ្ហាគន្លឹះ: EITI..........២៨

៣.៣ ផ្តោតលើបញ្ហាគន្លឹះ: មូលនិធិប្រេងកាត..៣០
៣.៤ ពាក់ព័ន្ធសង្គមស៊ីវិល ៣១
៣.៥ ពាក់ព័ន្ធរដ្ឋាភិបាល...៣២
៣.៦ ពាក់ព័ន្ធក្រុមហ៊ុន...៣៣
៤. ឈ្មោះអក្សរកាត់..៣៥

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

កូនសៀវភៅនេះត្រូវបានផលិតដោយគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចនៃវេទិកានៃអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ស្តីពីកម្ពុជា ដោយមានការជួយឧបត្ថម្ភមូលនិធិមួយផ្នែកពីអង្គការអុកស្វាមអាមេរិក (Oxfam America)។ កូនសៀវភៅនេះបានទទួលការផ្តល់មតិយោបល់ដ៏មានតម្លៃ និងកិច្ចសហការពីតំណាងសង្គមស៊ីវិលនៅក្នុងប្រទេសអាហ្សែរបៃហ្សង់ និងប្រទេសទីម័រឡេស្តេ និងការពិភាក្សានៅក្នុងចំណោមនៃតំណាងសម្ព័ន្ធភាពកម្ពុជា ដើម្បីតម្លាភាពចំណូលធនធាន (CRRT)។ វេទិកានៃអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ស្តីពីកម្ពុជា សូមថ្លែងអំណរគុណដ៏ជ្រាលជ្រៅចំពោះអង្គការ និងបុគ្គលទាំងឡាយដែលបានរួមចំណែកដល់ការបោះពុម្ពផ្សាយកូនសៀវភៅនេះ។

សៀវភៅណែនាំនេះត្រូវបានផលិត បោះពុម្ពផ្សាយ និងកែសម្រួលដោយវេទិកានៃអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ស្តីពីកម្ពុជា ក្នុងខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៨។ ខ្លឹមសារនៃឯកសារនេះអាចដកស្រង់ ឬផលិតឡើងវិញបានសម្រាប់គោលបំណងអភិវឌ្ឍន៍ ប៉ុន្តែគប្បីមានការទទួលស្គាល់អ្នកបោះផ្សាយ។

បុព្វកថា

ប្រទេសកម្ពុជាមានធនធានធម្មជាតិជាច្រើន ដូចជាមាស ស្ពាន់ បុកស៊ីដ ប្រេងកាត និងឧស្ម័នជាដើម ។ ក្រុមហ៊ុនអន្តរជាតិជាច្រើនមកពីប្រទេសនានា ដូចជា អាមេរិក អូស្ត្រាលី ចិន កូរ៉េ គូវ៉ែត ម៉ាឡេស៊ី និងស៊ុយអែដ បានចុះកិច្ចសន្យាជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការរុករកប្រេងកាត ឧស្ម័ន និងរ៉ែនៅក្នុងដែនដីកម្ពុជា។ ក្រុមហ៊ុនរ៉ែកំពុងធ្វើសកម្មភាពនៅក្នុងខេត្តមួយចំនួន ដូចជាកំពង់ធំ មណ្ឌលគិរី និងរតនគិរី ខណៈដែលក្រុមហ៊ុនប្រេងកាតកំពុងធ្វើការរុករកនៅក្នុងសមុទ្រ និងនៅក្នុងតំបន់ជុំវិញអាងបឹងទន្លេសាប ។ ថ្វីបើការរុករកភាគច្រើន គឺស្ថិតនៅក្នុងដំណាក់កាលដំបូងក្តី ក៏វាគឺជាប្រការប្រាកដប្រជាដែរ ដែលការរុករកទាំងនេះខ្លះៗនឹងប្រែក្លាយទៅជាការធ្វើអាជីវកម្មដែលនាំមកនូវប្រាក់ចំណូលសន្ធឹកសន្ធាប់ជូនរាជរដ្ឋាភិបាល ។ មានការប៉ាន់ស្មានថា ចំណូលធនធានដែលបានពីមួយផ្នែកនៃវិស័យនិស្សារណកម្ម អាចផ្តល់ចំណូលដល់រាជរដ្ឋាភិបាលពី ១៧៤ លានដុល្លារក្នុងឆ្នាំ ២០១១ ដល់ ១.៧ ពាន់លានដុល្លារក្នុងឆ្នាំ២០២១ (*ប្រភព: IMF ២០០៧ របាយការណ៍ថ្នាក់ជាតិរបស់ IMF លេខ ០៧/២៩១*) ។

ក្តីសង្ឃឹមគឺថាប្រទេសកម្ពុជានឹងមិនពឹងផ្អែកលើជំនួយអភិវឌ្ឍន៍ និងថាសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេសនឹងរីកលូតលាស់តាមរបៀបមួយដែលនឹងជម្រុញឱ្យមានកំណើនខ្ពស់ ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងការអភិវឌ្ឍបន្ថែមទៀតនូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសង្គមនិងសេដ្ឋកិច្ច ។ ប៉ុន្តែបទពិសោធន៍អន្តរជាតិបង្ហាញថា ការគ្រប់គ្រងមិនល្អលើចំណូលធនធានធម្មជាតិសន្ធឹកសន្ធាប់ ក៏អាចប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានផងដែរលើបរិយាកាសម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ដែលអាចមានផលវិបាកធ្ងន់ធ្ងរលើសេដ្ឋកិច្ច កិច្ចអភិវឌ្ឍន៍សង្គម និងស្ថេរភាពនយោបាយ ។

កូនសៀវភៅនេះបង្ហាញពីករណីសិក្សាថាតើសង្គមស៊ីវិលនៅប្រទេសអាហ្សែរបៃហ្សង់ និងប្រទេសទីម័រឡេស្តេ បានធ្វើចលនាយ៉ាងដូចម្តេចដើម្បីមានឥទ្ធិពលលើគណនេយ្យភាព និងតម្លាភាពក្នុងការគ្រប់គ្រងចំណូលប្រេងកាត និងឧស្ម័ន។ កូនសៀវភៅនេះគឺជាសេចក្តីសង្ខេបមួយនៃឯកសារស្រាវជ្រាវដ៏ពេញលេញមួយ ដែលបានពិនិត្យមើលការអភិវឌ្ឍន៍ ការចូលរួមរបស់សង្គមស៊ីវិលនៅក្នុងឧស្សាហកម្មប្រេងកាតនៅប្រទេសអាហ្សែរបៃហ្សង់ និងប្រទេសទីម័រឡេស្តេ ។ ការសិក្សាដើម និងពេញលេញនេះមានផ្តល់ជូននៅក្នុងស៊ីឌីភ្ជាប់ជាមួយកូនសៀវភៅនេះ ។ នៅក្នុងស៊ីឌីនេះផងដែរ ក៏មានឧបសម្ព័ន្ធនានាដែលបានលើកឡើងនៅក្នុងអត្ថបទនេះ ក៏ដូចជាបទបង្ហាញ Power Point ដែលសង្ខេបខ្លឹមសារសៀវភៅនេះ និងដែលអាចប្រើបាននៅក្នុងសិក្ខាសាលានានា ។

គោលបំណងនៃកូនសៀវភៅនេះ គឺសំដៅផ្ដល់ធនធានមួយជូនដល់ក្រុមសង្គមស៊ីវិលកម្ពុជា និងក្រុមសង្គមស៊ីវិលនៃប្រទេសផ្សេងទៀត ដើម្បីដឹកនាំ និងផ្ដល់ឧទាហរណ៍អំពីរបៀបដែលសង្គមស៊ីវិលអាចចូលរួមក្នុងវិស័យធនធាន និងកែលម្អការគ្រប់គ្រងប្រាក់ចំណូល ។ មេរៀននានាសម្រាប់សង្គមស៊ីវិល ដែលមានបង្ហាញនៅក្នុងកូនសៀវភៅនេះ គឺគ្រាន់តែសម្រាប់ជាការណែនាំមួយប៉ុណ្ណោះ ពីព្រោះប្រទេសនីមួយៗមានបរិបទសង្គម សេដ្ឋកិច្ច និងនយោបាយដោយឡែកផ្ទាល់ខ្លួន ។ ហេតុនេះយុទ្ធសាស្ត្រ និងអភិក្រមចូលរួមត្រូវតែកែច្នៃយ៉ាងជាក់លាក់ស្របតាមលក្ខណៈពិសេសនៃវប្បធម៌ ដែលនៅក្នុងនោះគេព្យាយាមអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ និងអភិក្រមទាំងនេះ ។ ប៉ុន្តែ បញ្ហានៃតម្លាភាព និងគណនេយ្យភាពចំណូលធនធានហាក់បីដូចជាមានលក្ខណៈដូចគ្នានៅក្នុងប្រទេសក្រីក្រដែលពឹងផ្អែកលើធនធាន ។ កូនសៀវភៅនេះ ត្រូវបានសង្ឃឹមថាជួយសម្រួលវិធានការឆ្លើយតប ដែលបានរៀបចំយ៉ាងជាក់លាក់ទៅនឹងបញ្ហាផ្ដែករចនាសម្ព័ន្ធ និងអភិបាលកិច្ចទូទៅសម្រាប់ក្រុមសង្គមស៊ីវិលណាដែលមានបំណងប្រាថ្នាចែករំលែកភោគទ្រព្យរួមក្នុងលក្ខណៈយុត្តិធម៌ និងសមធម៌ ។

ខ្ញុំសង្ឃឹមយ៉ាងមុតមាំថាកូនសៀវភៅនេះ រួមចំណែកដល់ការយល់ដឹងអំពីរបៀបដែលសង្គមស៊ីវិលអាចរិះរកច្រកដើម្បីពាក់ព័ន្ធក្នុងលក្ខណៈស្ថាបនាជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាល ផ្នែកឯកជន និងអង្គការសង្គមស៊ីវិលផ្សេងទៀត និងរួមចំណែកដល់ការគ្រប់គ្រងចំណូលធនធានធម្មជាតិ ។

ឈិត សំអាត

នាយកប្រតិបត្តិ

វេទិកានៃអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ស្ដីពីកម្ពុជា

ប្រទេសអាស៊ែបៃហ្សង់

សាវតា

ចំនួនប្រជាជន ៖	៨.១២០.២៤៧
សន្ទស្សន៍អភិវឌ្ឍន៍មនុស្ស ៖	៩៨ , ១៧៧
ជីវិតរំពឹង ៖	៦៥-៩៦ ឆ្នាំ
ចំនួនប្រជាជនក្រោមបន្ទាត់ក្រីក្រ ៖	២៤%
ផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប-ក្នុងប្រជាជនម្នាក់ (PPP)៖	៩.០០០ ដុល្លារ
ប្រេងកាត - ផលិតកម្ម ៖	៩៣៤.៧០០ ធុង/ថ្ងៃ
ឧស្ម័នធម្មជាតិ - ផលិតកម្ម ៖	៦,៣ ពាន់លានសង់ទីម៉ែត្រគីប
ចំណូលពីប្រេងកាតនិងឧស្ម័ន ៖	៤,៥ ពាន់លានដុល្លារ (២០០៧)

នាំចេញ៖ ទំនិញ - ប្រេងកាត និងឧស្ម័ន ៩០%, គ្រឿងម៉ាស៊ីន កប្បាស គ្រឿងស្បៀងអាហារ

ប្រភព៖ សៀវភៅព័ត៌មានពិភពលោក (The World Factbook)[3]

http://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/aj.html

ប្រទេសអាហ៊្សែរបៃហ្សង់ បានទទួលឯករាជ្យពេញលេញវិញក្រោយពេលដែលសហភាពសូវៀត បានដួលរលំនៅក្នុងឆ្នាំ ១៩៩១ ។ ក្នុងឋានៈជាប្រទេសផលិតប្រេងដ៏សំខាន់ អាហ៊្សែរបៃហ្សង់អាចផលិតប្រេងក្នុងកម្រិតអតិបរមាក្នុងអំឡុងឆ្នាំ ២០១០ ហើយធនធាននេះ អាចនឹងត្រូវអស់ក្នុងរយៈពេល ២០ ឆ្នាំ ។ ថ្មីៗនេះ ប្រេងកាត បាននាំឱ្យមានកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ ជាមួយផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប (GDP) កើនឡើង ៣២% ក្នុងឆ្នាំ ២០០៦ ដែលបណ្ដាលមកពីតម្លៃប្រេងកាតឡើងខ្ពស់ និងកំណើនផលិតកម្ម ។ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចលឿនកំពុងដាក់សម្ពាធ ដ៏ធំធេងលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវ័ន្ត និងសង្គមដែលមានលក្ខណៈមិនគ្រប់គ្រាន់ និងទ្រុឌទ្រោម ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ លំហូរចូលនៃចំណូលបរទេសពីការនាំចេញប្រេងកាតកំពុងបំប្លែងសណ្ឋានពិតនៃសេដ្ឋកិច្ច ។ ភាពក្រីក្រនៅមានកម្រិតខ្ពស់ប្រហែល ២០% ។

វិស័យប្រេងកាត និងឧស្ម័នគឺមានចំណែកប្រហែល ៥៤% នៃផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប ។ ចំណូលរដ្ឋាភិបាលប្រហែលមួយភាគបី គឺបានមកពីក្រុមហ៊ុនប្រេងកាតរដ្ឋ និង១៧% ពីមូលនិធិប្រេងកាតរដ្ឋ (SOFAZ) ។ ទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុរបស់ SOFAZ បានឡើងដល់ ១,៨ ពាន់លាននៅចុងឆ្នាំ ២០០៦ ។ SOFAZ ចាយចំណូលប្រេងកាតរបស់ខ្លួនភាគច្រើនលើកម្មវិធីសង្គម និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ។ ក្រុមហ៊ុនរដ្ឋផ្ដាច់មុខទាំងនេះបំប្លែងសណ្ឋានពិតនៃសេដ្ឋកិច្ច តាមរយៈការអនុវត្តដែលមានលក្ខណៈប្រឆាំងការប្រកួតប្រជែង ខ្វះអភិបាលកិច្ចសាជីវកម្ម និងប្រតិបត្តិដោយគ្មានប្រសិទ្ធភាពដែលធ្វើឱ្យមានការខាតបង់ធ្ងន់ធ្ងរពីការឧបត្ថម្ភធន ។ គេឃើញមានវិធានការវិជ្ជមានដែលត្រូវបានអនុវត្តដើម្បី កាត់បន្ថយឧបត្ថម្ភធន ហើយក្រុមហ៊ុនប្រេងកាតរដ្ឋបានចាប់ផ្ដើមអនុវត្តកំណែទម្រង់អភិបាលកិច្ចស្របតាមគំនិតផ្ដួចផ្ដើមតម្លាភាពឧស្សាហកម្មនិស្សារណកម្ម (EITI) ។

មានក្ដីសង្ឃឹមខ្ពស់ក្នុងការងារអភិវឌ្ឍន៍ប្រទេសក្នុង ខណៈដែលរដ្ឋាភិបាលព្យាយាម សម្រេចឱ្យបានតាម ការសន្យារបស់ខ្លួន លើការលើកស្ទួយកម្រិតជីវភាពនៅក្នុងបរិបទនៃសមត្ថភាពស្ថាប័នដ៏មានកម្រិតការធ្វើសេចក្ដីសម្រេចចិត្តប្រកបដោយមជ្ឈការខ្ពស់ភាពផ្ដាច់មុខអំពើពុករលួយ និងប្រព័ន្ធតតិយុត្តិគ្មានប្រសិទ្ធិភាព ។ រដ្ឋាភិបាលទទួលស្គាល់ថាខ្លួនត្រូវតែអនុវត្តកំណែទម្រង់ និងគោលនយោបាយចាំបាច់ ទាំងឡាយដែលនឹងជួយឱ្យសេដ្ឋកិច្ចរីកលូតលាស់ ។ ចំពោះមុខស្ថានភាពនេះ រដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសអាហ៊្សែរបៃហ្សង់ បានអនុវត្តកម្មវិធីមួយចំនួន ដើម្បីជម្រុញកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយចីរភាពនៅក្នុងវិស័យក្រៅពីប្រេងកាត ស្ដារឡើងវិញនូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្តទ្រុឌទ្រោម និងកាត់បន្ថយគម្លាតរវាងតំបន់នានារបស់ប្រទេស ។

ព័ត៌មានអំពីប្រទេសអាហ៊្សែរបៃហ្សង់: http://www.adb.org/Documents/Books/ADO/2007/AZE.asp

បញ្ហាសំខាន់ៗ

ការងាររួមនៃសម្ព័ន្ធភាពសង្គមស៊ីវិលនៅជុំវិញគណនេយ្យភាព និងតម្លាភាព ចំណូលធនធាន មានលក្ខណៈទូលំទូលាយ (កិច្ចសន្យា និងការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណ ការទូទាត់ប្រាក់ថ្លៃឈ្នួលពន្ធលំហូរប្រាក់ចំណូល និងការធ្វើថវិកា)។ ប៉ុន្តែ ជារឿយៗ គេឃើញមានបញ្ហាសំខាន់ៗ ជាក់លាក់ដែលកំណត់ប្រភេទនៃសម្ព័ន្ធភាព (ដូចជាក្រុមថវិកាជាតិជាដើម) ឬក៏បង្ហាញវិស័យក្រៅការងារដែលទំនងជាធ្វើឱ្យមានការប្រែប្រួលចំពោះការគ្រប់គ្រងចំណូលធនធាន។ នៅប្រទេសអាហ្វ្រិកខាងត្បូងវិស័យក្រៅការងារទាំងនេះជាក់ស្តែង គឺការគ្រប់គ្រងមូលនិធិប្រេងកាត និងកិច្ចដំណើរការអនុវត្តគំនិតផ្តួចផ្តើមតម្លាភាពឧស្សាហកម្មនិស្សារណកម្ម (EITI)។

តើមូលនិធិប្រេងកាតគឺជាអ្វី?

មូលនិធិប្រេងកាតគឺសំដៅដោះស្រាយបញ្ហាទាំងឡាយ ដែលបានបង្កើតឡើងដោយភាពប្រែប្រួលនៃចំណូលប្រេងកាត (មូលនិធិ 'ស្ថេរភាពកម្ម') និងភាពចាំបាច់ត្រូវសន្សំប្រាក់ចំណូលប្រេងកាត សម្រាប់មនុស្សជំនាន់ក្រោយ (មូលនិធិ 'ប្រាក់សន្សំ' ឬ 'អភិវឌ្ឍន៍')។

មូលនិធិស្ថេរភាពកម្ម សំដៅដោះស្រាយបញ្ហានៃចំណូលប្រេងកាតដែលមិនអាចព្យាករណ៍បាន។ នៅពេលចំណូលប្រេងកាតខ្ពស់ ចំណូលមួយចំនួនត្រូវបានដាក់ចូលទៅក្នុងមូលនិធិស្ថេរភាពកម្ម។ នៅពេលចំណូលប្រេងកាតទាប មូលនិធិស្ថេរភាព កម្មផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានលើកង្វះខាតថវិកា។ ប្រការនេះធ្វើឱ្យចំណូល និងចំណាយថវិកាមានស្ថេរភាព។

មូលនិធិប្រាក់សន្សំ ទទួលចំណែកថេរមួយនៃចំណូលប្រេងកាត ដែលត្រូវបានសន្សំទុកជាស្វ័យប្រវត្តិសម្រាប់មនុស្សជំនាន់ក្រោយ។ ប្រសិនបើមូលនិធិទាំងនេះ ទទួលបានជោគជ័យ វាត្រូវតែនាំទៅដល់ប្រាក់សន្សំសរុបខ្ពស់របស់រដ្ឋាភិបាល។

អំណះអំណាងគាំទ្រមូលនិធិប្រេងកាតផ្សេងទៀត គឺដើម្បីទប់ទល់ "ជម្ងឺហូឡង់" - ដែលកើតឡើងនៅពេលដែលវិស័យថាមពលលូតលាស់ធ្វើឱ្យខូចខាតវិស័យទំនិញ និងសេវាកម្ម ដែលអាចធ្វើពាណិជ្ជកម្មបាននៃសេដ្ឋកិច្ច។

មូលនិធិអាចធ្វើឱ្យការសន្សំប្រាក់មានលក្ខណៈនយោបាយកាន់តែងាយស្រួល ប៉ុន្តែការសន្សំប្រាក់តម្រូវឱ្យមានការសម្រេចចិត្តលើគោលនយោបាយសារពើពន្ធផ្សេងទៀត ហើយ ប្រសិនបើ អ្នកនយោបាយមានបំណងចង់ចាយមូលនិធិ ទំនងជាមិនអាចរារាំងពួកគេបានទេ។ លើសពីនេះទៀត មូលនិធិធំមួយ អាចបង្កើតឱ្យមានសម្ពាធចាយថែមទៀត - អ្នកបោះឆ្នោតអាច ចោទសួរថាហេតុអ្វីបានជាចាំបាច់ ត្រូវបង់ពន្ធខ្ពស់នៅពេលដែលមូលនិធិមានប្រាក់ច្រើនសន្ធឹកសន្ធាប់ហើយនោះ។ម្យ៉ាងទៀត មូលនិធិប្រេងកាត អាចត្រូវបានដាក់បញ្ចូលមិនបានល្អទៅក្នុងថវិកា ដែលអាចនាំទៅដល់ការបាត់បង់ការគ្រប់គ្រងសារពើពន្ធជារួម និងបង្កើតបញ្ហានៃការសម្របសម្រួលចំណាយ ដូចជា ចំណាយត្រួតគ្នា ឬការសម្រេចចិត្តចំណាយមូលធនដែលត្រូវបានធ្វើដោយមិនមានការពិចារណាអំពីផលវិបាកជាដើម។

អភិបាលកិច្ច តម្លាភាព និងគណនេយ្យភាព អាចធ្វើឱ្យអន្តរាយដល់មូលនិធិប្រេងកាត។ ជាចរិតលក្ខណៈរបស់វាតែម្តង ជាធម្មតា មូលនិធិប្រេងកាត គឺស្ថិតនៅក្រៅប្រព័ន្ធថវិកា ហើយជារឿយៗ គឺទទួលខុសត្រូវចំពោះតែអ្នកនយោបាយមួយចំនួន តូចប៉ុណ្ណោះ។ ប្រការនេះ ធ្វើឱ្យមូលនិធិនេះងាយរងការប្រើបំពាន និងការជ្រៀតជ្រែកនយោបាយ។ លក្ខខណ្ឌរាយការណ៍ និងសវនកម្មសម្រាប់មូលនិធិទាំងនេះច្រើនមានលក្ខណៈធូររលុង ហើយកង្វះខាតការដាក់បញ្ចូលមូលនិធិទាំងនេះទៅក្នុងប្រព័ន្ធ ថវិកាកាន់តែធ្វើឱ្យមានការលំបាកទាំងចំពោះរដ្ឋសភា និងទាំងចំពោះសាធារណជនក្នុងការឃ្លាំមើលការប្រើធនធានសាធារណៈជារួម។

http://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2001/12/davis.htm

មូលនិធិប្រេងកាត

មូលនិធិប្រេងកាតរដ្ឋអាស៊ែប៊ែហ្សង់ (SOFAZ) ត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងឆ្នាំ ១៩៩៩ ជាមូលនិធិប្រាក់សន្សំមួយ សម្រាប់មនុស្សជំនាន់ក្រោយពីប្រាក់ចំណូលដែលបានមកពីឧស្សាហកម្មប្រេងកាត និងឧស្ម័ន។ ជាបឋម មូលនិធិនេះ វិនិយោគរូបិយប័ណ្ណបរទេស និងទ្រព្យឥតសកម្មបានមកពីការរុករក និងការអភិវឌ្ឍប្រេងកាត និងឧស្ម័នលើមូលប័ត្រដែលមានហានិភ័យទាប ។

មូលនិធិទាំងនេះត្រូវបានដាក់បញ្ចូលក្នុងថវិការដ្ឋ ស្របតាមការកំណត់តាមផ្លូវច្បាប់ដែលថាចំណាយសរុបមិនត្រូវលើសចំណូលរំពឹងនៃមូលនិធិនៅក្នុងឆ្នាំដដែលឡើយ ។ មូលនិធិពី SOFAZ ត្រូវបានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងគម្រោង ជាក់លាក់នានា ដូចដែលមានកំណត់នៅក្នុងក្រឹត្យរបស់ប្រធានាធិបតី និងត្រូវបានផ្ទេរថវិកាទៅវិស័យទាំងនោះ ។ អំណាចធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តទាក់ទិន នឹងការគ្រប់គ្រង SOFAZ រួមទាំងការបញ្ចេញមូលនិធិរបស់ SOFAZ គឺស្ថិតនៅក្នុងដៃរបស់ប្រធានាធិបតី(តាមរយៈក្រឹត្យរបស់ប្រធានាធិបតី) ។

ទស្សនៈរបស់សង្គមស៊ីវិលនៅ ក្នុងប្រទេសអាស៊ែប៊ែហ្សង់ គឺថាការត្រួតពិនិត្យរបស់រដ្ឋសភាលើថវិការដ្ឋជាទូទៅគឺមានលក្ខណៈទន់ខ្សោយ ។ លើសពីនេះទៀត គោលដៅចំណាយរបស់ SOFAZ ត្រូវកំណត់ក្នុងលក្ខណៈទូលាយ ដែលបើកចំហចំពោះការបកស្រាយ ។ តួនាទីរបស់សង្គមស៊ីវិលនៅក្នុងការឃ្លាំមើលការជម្រុញការយល់ដឹង និងការតស៊ូមតិ ដើម្បីការគ្រប់គ្រងមូលនិធិឱ្យបានសមស្រប ការរៀបចំថវិកា និងការជ្រើសរើសគម្រោង គឺមានសារសំខាន់ក្រៃលែងសម្រាប់កិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ជាតិរឹងមាំ និងដើម្បីឱ្យប្រទេសជៀសផុតពី ‘ជម្ងឺហូឡង់’ ។

ប្រទេសអាស៊ែប៊ែហ្សង់ទទួលជំនួយពីរដ្ឋាភិបាលណ័រវ៉េ ធនាគារពិភពលោក និងមូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិ (IMF) ដើម្បីគ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិការរបស់ SOFAZ ។

គេហទំព័ររបស់ SOFAZ[3] www.oilfund.az

ព័ត៌មានបន្ថែមអំពី SOFAZ អាចរកបាននៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ E នៅក្នុងស៊ីឌីភ្ជាប់ជាមួយនេះ

ព័ត៌មានបន្ថែមអំពីជម្ងឺហូឡង់ នៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ B នៅក្នុងស៊ីឌីភ្ជាប់ជាមួយនេះ

គំនិតផ្តួចផ្តើមតម្លាភាពឧស្សាហកម្មនិស្សារណកម្ម (EITI)

ក្នុងឆ្នាំ ២០០២ នាយករដ្ឋមន្ត្រី អង់គ្លេសនៅពេលនោះ លោក តូនី ប្លែរ បានផ្តួចផ្តើម EITI (គំនិតផ្តួចផ្តើមស្ម័គ្រចិត្តមួយ) ។ កិច្ចដំណើរការសកលលោកនៃ EITI បង្រួបបង្រួមឱ្យមានសម្ព័ន្ធភាពមួយនៃក្រុមហ៊ុន រដ្ឋាភិបាល វិនិយោគិន និងអង្គការសង្គមស៊ីវិល ដើម្បីសហការគ្នាដើម្បីតម្លាភាព

និងគណនេយ្យភាពកាន់តែច្រើនឡើងរបស់រដ្ឋាភិបាល តាមរយៈការបញ្ចេញព័ត៌មានសាធារណៈកាន់តែល្អប្រសើរឡើង និងការត្រួតពិនិត្យឯករាជ្យលើប្រាក់ចំណូល ប្រេងកាត ឧស្ម័ន និងរ៉ែ។ លេខាធិការដ្ឋាន EITI គឺស្ថិតនៅក្នុងក្រុងអូស្លូ ប្រទេសណ័រវេ។

ចំណុចគន្លឹះមួយនៅក្នុងការអនុវត្ត EITI គឺការចូលរួមរបស់សមាជិក ឯករាជ្យនៃសង្គមស៊ីវិល។ លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ EITI ទី ៥ ចែងថាៈ *សង្គមស៊ីវិល ចូលរួមយ៉ាងសកម្ម ជាអ្នកចូលរួមមួយនៅក្នុងការរៀបចំ ការឃ្លាំមើល និងការវាយតម្លៃកិច្ចដំណើរការនេះ និងរួមចំណែកដល់ការពិភាក្សាសាធារណៈ*។

ប្រទេសអាហ្វ្រិកខាងត្បូង បានអនុម័ត EITI នៅក្នុងខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៣ និងបានប្តេជ្ញាចំពោះការអនុវត្ត ដោយចេញផ្សាយរបាយការណ៍ EITI ទីមួយរបស់ខ្លួនក្នុងឆ្នាំ ២០០៥។ ចាប់តាំងពីពេលនោះមកប្រទេសអាហ្វ្រិកខាងត្បូង បានផ្សព្វផ្សាយរបាយការណ៍ EITI ចំនួនប្រាំពីររួចហើយ (របាយការណ៍ប្រចាំឆមាស និងរបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ)។ កិច្ចដំណើរការ របាយការណ៍ពាក់ព័ន្ធសវនករឯករាជ្យមួយ ដែលត្រូវបានជ្រើសរើសដោយក្រុមការងារត្រីភាគីមួយដែលមានសង្គមស៊ីវិល រដ្ឋាភិបាល និងតំណាងឧស្សាហកម្ម ដែលវាយតម្លៃលើការបង់ប្រាក់របស់ក្រុមហ៊ុន ប្រៀបធៀបទៅនឹងព័ត៌មានបង់ប្រាក់ដែលផ្តល់ដោយរដ្ឋាភិបាល។ ក្រោយពេលបញ្ចប់របាយការណ៍មួយរបស់សវនករឯករាជ្យត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ ដែលរួមមានសេចក្តីអត្ថាធិប្បាយរបស់សវនករលើភាពខុសគ្នាណាមួយ ដែលត្រូវបានរកឃើញ។

គោលការណ៍នៃគំនិតផ្តួចផ្តើមតម្លាភាពឧស្សាហកម្មនិស្សារណកម្ម

១. យើងមានជំនឿរួមគ្នាថាការប្រើប្រាស់ភោគទ្រព្យធនធានធម្មជាតិដ៏ប្រុងប្រយ័ត្ន គប្បីគឺជាក្បាលម៉ាស៊ីនដ៏សំខាន់មួយ សម្រាប់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយនិរន្តរភាពដែលរួមចំណែកដល់កិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាព និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ប៉ុន្តែប្រសិនបើ មិនគ្រប់គ្រងឱ្យបានសមស្របទេ អាចនាំមកនូវផលប៉ះពាល់ខាងសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមកិច្ចក្នុងលក្ខណៈអវិជ្ជមាន ។

២. យើងសូមអះអាងថា ការគ្រប់គ្រងភោគទ្រព្យធនធានធម្មជាតិសម្រាប់អត្ថប្រយោជន៍របស់ប្រជាពលរដ្ឋរបស់ប្រទេស គឺស្ថិតនៅក្នុងសមត្ថកិច្ចរបស់រដ្ឋាភិបាលអធិបតេយ្យ ដែលត្រូវប្រើប្រាស់ដើម្បីផលប្រយោជន៍នៃកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ប្រទេសជាតិខ្លួន ។

៣. យើងទទួលស្គាល់ថាអត្ថប្រយោជន៍នៃនិស្សារណកម្មធនធានកើតឡើងជាលំហូរចំណូលក្នុងរយៈពេលច្រើនឆ្នាំ និងអាចមានលក្ខណៈពឹងផ្អែកខ្លាំងលើតម្លៃ ។

៤. យើងទទួលស្គាល់ថា ការយល់ដឹងរបស់សាធារណជនអំពីចំណូល និងចំណាយរបស់រដ្ឋាភិបាល អាចជួយដល់ការពិភាក្សាជាសាធារណៈ និងជូនព័ត៌មានដល់ការជ្រើសរើសយកជម្រើសដ៏សមស្រប និងប្រាកដប្រជាសម្រាប់កិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាព ។

៥. យើងយល់ដឹងអំពីសារសំខាន់នៃការអនុវត្តតម្លាភាពដោយរដ្ឋាភិបាល និងក្រុមហ៊ុនទាំងឡាយនៅក្នុងឧស្សាហកម្មនិស្សារណកម្ម និងភាពចាំបាច់ត្រូវកែលម្អការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និងគណនេយ្យភាព ។

៦. យើងទទួលស្គាល់ថា ការសម្រេចបាននូវតម្លាភាពកាន់តែច្រើនឡើងត្រូវតែបានកំណត់នៅក្នុងបរិបទនៃការគោរពកិច្ចសន្យា និងច្បាប់ ។

៧. យើងទទួលស្គាល់នូវការលើកកម្ពស់បរិកាសសម្រាប់វិនិយោគផ្ទាល់ក្នុងស្រុក និងបរទេស បានមកពីតម្លាភាពហិរញ្ញវត្ថុ ។

៨. យើងមានជំនឿលើគោលការណ៍ និងការអនុវត្តគណនេយ្យភាពដោយរដ្ឋាភិបាល ចំពោះប្រជាពលរដ្ឋទាំងអស់សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងចំណូល និងចំណាយសាធារណៈ ។

៩. យើងប្តេជ្ញាលើកទឹកចិត្ត ឱ្យអនុវត្តនូវស្តង់ដារខ្ពស់នៃតម្លាភាព និងគណនេយ្យភាពនៅក្នុងជីវិតសាធារណៈប្រតិបត្តិការរដ្ឋាភិបាល និងនៅក្នុងអាជីវកម្ម ។

១០. យើងជឿថាចាំបាច់ត្រូវមានអភិក្រមប្រកបដោយសង្គតិភាព និងដែលអាចអនុវត្តបានយ៉ាងទូលាយមួយ ចំពោះការបញ្ចេញព័ត៌មានអំពីការបង់ប្រាក់ និងប្រាក់ចំណូល ។

១១. យើងជឿថាការបញ្ចេញព័ត៌មានអំពីការបង់ប្រាក់នៅក្នុងប្រទេសមួយ គប្បីពាក់ព័ន្ធគ្រប់ក្រុមហ៊ុនឧស្សាហកម្មនិស្សារណកម្មទាំងអស់ដែលធ្វើប្រតិបត្តិការនៅក្នុងប្រទេសនោះ ។

១២. ក្នុងការស្វែងរកដំណោះស្រាយ យើងជឿថាភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ សុទ្ធតែមានសារសំខាន់ និងមានការពាក់ពន្ធ័ក្នុងការរួមចំណែក- រួមទាំងរដ្ឋាភិបាល និងស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាល ក្រុមហ៊ុនឧស្សាហកម្មនិស្សារណកម្ម ក្រុមហ៊ុនផ្តល់សេវាកម្ម អង្គការពហុភាគី គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុ វិនិយោគិន និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ។

លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដើម្បីអនុវត្តគំនិតផ្តួចផ្តើមតម្លាភាពឧស្សាហកម្មនិស្សារណកម្ម

១. ការផ្សព្វផ្សាយដ៏ទៀងទាត់ក្នុងលក្ខណៈដែលអាចទទួលបានយ៉ាងពេញលេញជាសាធារណៈនូវការបង់ប្រាក់ច្រើនសម្រាប់ប្រេងកាត ឧស្ម័ន និងរ៉ែ ដោយក្រុមហ៊ុន ជូនរដ្ឋាភិបាល (ការបង់ប្រាក់) និងគ្រប់ចំណូលធំៗ ទាំងអស់ដែលទទួល ដោយរដ្ឋាភិបាលពីក្រុមហ៊ុនប្រេងកាត ឧស្ម័ន និងរ៉ែ (ចំណូល) ជូនដល់សាធារណជន ។

២. នៅទីណាដែលមិនទាន់មានសវនកម្មបែបនេះ ការបង់ប្រាក់ និងប្រាក់ចំណូលគឺជាកម្មវត្ថុនៃសវនកម្មឯករាជ្យដែលអាចទុកចិត្តបានដោយអនុវត្តស្តង់ដារសវនកម្មអន្តរជាតិ ។

៣. ការបង់ប្រាក់ និងប្រាក់ចំណូលត្រូវបានផ្ទៀងផ្ទាត់ដោយរដ្ឋបាលឯករាជ្យដោយអនុវត្តស្តង់ដារសវនកម្មអន្តរជាតិជាមួយនឹងការផ្សព្វផ្សាយយោបល់របស់រដ្ឋបាល អំពីការផ្ទៀងផ្ទាត់នេះ រួមទាំងចំណុចមិនស្របគ្នានានា ប្រសិនបើត្រូវបានរកឃើញ ។

៤. អភិក្រមនេះ ត្រូវអនុវត្តលើគ្រប់ក្រុម- ហ៊ុនទាំងអស់ រួមទាំងសហគ្រាសរដ្ឋផងដែរ ។

៥. សង្គមស៊ីវិលចូលរួមយ៉ាងសកម្ម ជាអ្នកចូលរួមមួយនៅក្នុងការរៀបចំការឃ្លាំមើល និងការវាយតម្លៃកិច្ចដំណើរការនេះ និងរួមចំណែកដល់ការពិភាក្សាជាសាធារណៈ ។

EITI: www.eitransparency.org

គោលការណ៍ និងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ EITI
មានបង្ហាញជូននៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ H
នៅក្នុងស៊ីឌីភ្ជាប់ជាមួយនេះ

សម្ព័ន្ធភាពសង្គមស៊ីវិល

ការឃ្លាំមើលថវិកាជាតិ

ក្រុមថវិកាជាតិ (NBG) ត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅដើមឆ្នាំ ២០០៦។ NBG មានគម្រោងដើម្បីឃ្លាំមើល និងតាមដានចំណាយថវិកាផ្សេងៗ រៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាលនិងសិក្ខាសាលានានាជូនក្រុមសង្គមស៊ីវិល/ក្រុមសារព័ត៌មាន មានឯកសារបោះពុម្ពផ្សាយមួយចំនួនអំពីបញ្ហាថវិកាដែលប្រើភាសាសាមញ្ញ និងអាចយល់បាន និងសហការក្នុងការឃ្លាំមើលរួមគ្នាជាមួយក្រសួងរដ្ឋាភិបាលមួយចំនួន។ NBG កំពុងបង្កើតបណ្តាញថវិកាប្រកបដោយតម្លាភាពមួយ ដែលចូលរួមពីសង្គមស៊ីវិលកាន់តែច្រើនឡើង។

ក្រុមថវិកាជាតិ: http://www.nbg.az/index.php?lang=en&menu=main
សមាជិកនៃ NBG មានជម្រាបជូននៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ I នៅក្នុងស៊ីឌីភ្ជាប់ជាមួយនេះ

ការឃ្លាំមើល EITI

រូបភាព: កិច្ចពិភាក្សាអំពី EITI រៀបចំដោយក្រុមថវិកាជាតិ (NBG) នៅខែឧសភា ឆ្នាំ ២០០៨។ រូបភាពដោយ Open Society Institute នៃប្រទេសអាស៊ែរបៃហ្សង់

សម្ព័ន្ធភាពអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដើម្បីលើកស្ទួយតម្លាភាពនៅក្នុងឧស្សាហកម្មនិស្សារណៈ (សម្ព័ន្ធភាពអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល) ត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងឆ្នាំ ២០០៤ ដើម្បី តំណាងឱ្យសង្គមស៊ីវិលក្នុងការរៀបចំការឃ្លាំមើល និងការវាយតម្លៃការអនុវត្ត EITI។ សម្ព័ន្ធភាពអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល បានចាប់ផ្តើមជាមួយសមាជិកចំនួន ៣២ ហើយនៅបច្ចុប្បន្ននេះ មានសមាជិកជាង ១១០។ សម្ព័ន្ធភាពនេះមានគោលបំណងពង្រឹងការសម្របសម្រួលបង្កើនការយល់ដឹង និងធ្វើការងារតស៊ូមតិដើម្បីឱ្យមានការយល់ដឹង និងការតាមដានសាធារណៈកាន់តែប្រសើរឡើងលើចំណូលធនធានជាពិសេសតាមរយៈរបាយការណ៍ EITI។ កិច្ចដំណើរការរបាយការណ៍ រួមមានសវនករអន្តរជាតិឯករាជ្យមួយ (ដែលត្រូវបានជ្រើសរើសដោយក្រុមការងារត្រីភាគីមួយ) ដែលវាយតម្លៃលើការបង់ប្រាក់របស់ក្រុមហ៊ុន ប្រៀបធៀបទៅនឹងព័ត៌មានបង់ប្រាក់ដែលផ្តល់ដោយរដ្ឋាភិបាល។ ក្រោយពេល

បញ្ចប់របាយការណ៍មួយ របស់សវនករឯករាជ្យត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ ។ សម្ព័ន្ធភាព ពិនិត្យមើល និងទិតៀនរបាយការណ៍ទាំងនេះ និងផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានអំពីផលប៉ះពាល់នៃការគ្រប់គ្រងប្រាក់ចំណូលជូនសង្គមទាំងមូល ។ សម្ព័ន្ធភាព មានភាពជាតំណាងនៅក្នុងក្រុមការងារត្រីភាគី EITI ។

EITI: http://www.eiti-az.org/ts_gen/eng/index.php អនុស្សរណៈនៃការយោគយល់
នៃសម្ព័ន្ធភាព អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលមានដាក់ជូននៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ G នៅក្នុងស៊ីឌីភ្ជាប់ជាមួយនេះ
សមាជិកនៃសម្ព័ន្ធភាពអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលមានបង្ហាញជូននៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ I នៅក្នុងស៊ីឌីភ្ជាប់ជាមួយនេះ

សមត្ថភាពរបស់សម្ព័ន្ធភាព

សម្ព័ន្ធភាពមានសមត្ថភាពបច្ចេកទេសល្អរួមជាមួយជំនាញនៅក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ច ការគ្រប់គ្រងថវិកា និងកំណែទម្រង់គោលនយោបាយ និងបទពិសោធន៍រយៈពេលវែងនៅក្នុងវិស័យប្រេងកាត ។ វិទ្យាស្ថានសង្គមបើកទូលាយ (Open Society Institute (OSI)) មុនពេលអនុវត្ត EITI បានបង្កើតក្រុមការងារនានាដែលរួមមានតំណាងសង្គមស៊ីវិលមួយចំនួន ។ ក្រុមការងារទាំងនេះបានពិនិត្យមើលបញ្ហានានាទាក់ទិននឹងវិស័យប្រេងកាត រួមមាន កិច្ចសន្យាប្រេង មូលនិធិប្រេងកាត និងគំនិតផ្តួចផ្តើមគោលនយោបាយនានា) និងបានធ្វើការតស៊ូមតិដើម្បីតម្លាភាពកាន់តែច្រើន និងការត្រួតពិនិត្យសាធារណៈលើការគ្រប់គ្រងប្រាក់ចំណូលប្រេងកាត ។ សម្ព័ន្ធភាពនៅក្នុងប្រទេសអាស៊ែប៊ែហ្សង់ក៏ហាក់បីដូចជាមានការសម្របសម្រួលគ្នាសមល្មមផងដែរនៅក្នុងការកំណត់និងធ្វើសកម្មភាពរបស់ខ្លួន និងមានទំនាក់ទំនងរឹងមាំជាមួយបណ្តាញជាតិ និងអន្តរជាតិ ថ្វីបើការផ្សារភ្ជាប់ការងាររបស់ពួកគេទៅនឹងកម្រិតមូលដ្ឋាននៅមានលក្ខណៈទន់ខ្សោយក្តី ។

លេខាធិការដ្ឋាន EITI អន្តរជាតិផ្តល់ការជួយគាំទ្រដល់សម្ព័ន្ធភាពអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលទន្ទឹមគ្នានឹងក្រុមអន្តរជាតិសំខាន់ៗផ្សេងទៀតផងដែរ ដូចជាសម្ព័ន្ធភាពចេញផ្សាយអ្វីដែលអ្នកបានបង់ប្រាក់ (PWYP), CAFOD, អុកស្វាម (Oxfam), OSI និងអង្គការតម្លាភាពអន្តរជាតិ (Transparency International) ។ EITI នៅក្នុងប្រទេសអាស៊ែប៊ែហ្សង់ទទួលហិរញ្ញប្បទានមួយផ្នែកពីមូលនិធិក្នុងអាណត្តិព្យាបាលភាពម្ចាស់ជំនួយចម្រុះ (ដែលត្រូវបានគ្រប់គ្រងដោយធនាគារពិភពលោក) ។

វិធីសាស្ត្រនៃការពាក់ព័ន្ធ

ជាមួយសង្គមស៊ីវិល

សម្ព័ន្ធភាពដើម្បីលើកស្ទួយគណនេយ្យភាព និងតម្លាភាពនៃចំណូលធនធាននៅក្នុងប្រទេស

អាហ្វ្រិកបែហ្សង់ សុទ្ធសឹងមានសមត្ថភាពបច្ចេកទេសខ្ពស់ និងមានធនធានគ្រប់គ្រាន់ ។ ពួកគេបានផ្សារភ្ជាប់ខ្លួនយ៉ាងរឹងមាំជាមួយបណ្ដាញគាំទ្រដើម្បីជំនួយបច្ចេកទេស និងធនធាននៃគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុអន្ដរជាតិធនាគារពិភពលោក និងមូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្ដរជាតិ) ម្ចាស់ជំនួយ (Norad, Dfid, USAID) និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលអន្ដរជាតិ (PWYP, OSI, RWI, Oxfam, TI) ។ ពួកគេផ្ដល់ការគាំទ្រ និងការចូលរួមជាមួយក្រុមសង្គមស៊ីវិលផ្សេងទៀតនៅក្នុងប្រទេស ជាពិសេស ក្រុមសង្គមស៊ីវិលទាំងឡាយដែលចូលរួមក្នុងគម្រោងសាជីវកម្ម) និងចូលរួមយ៉ាងមានអត្ថន័យជាមួយរដ្ឋាភិបាល និងសាជីវកម្មប្រេងកាត ។ ភារកិច្ចធំៗមួយចំនួននៃការផ្សៀងផ្ទាត់ព័ត៌មានដើម្បីអត្ថប្រយោជន៍របស់ក្រុមសង្គមស៊ីវិលជាគ្នីគ្នានិងសាធារណជនជារួម រួមមាន៖ ភាពជាតំណាងចំពោះរដ្ឋាភិបាល និងសាជីវកម្ម ការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន ការពាក់ព័ន្ធជាមួយប្រព័ន្ធ/បណ្ដាញសារព័ត៌មាន ការកសាងបណ្ដាញ និងទទួលបានការគាំទ្រអន្ដរជាតិ ។ ប៉ុន្ដែការលំបាកចម្បងនៃការងារនេះភាគច្រើនគឺការខ្វះខាតធនធាន ។

ការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន

មធ្យោបាយមួយដ៏មានប្រសិទ្ធិភាពបំផុត និងដែលត្រូវបានប្រើយ៉ាងទូលាយដោយសម្ព័ន្ធភាពដើម្បីផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន គឺគេហទំព័ររបស់ពួកគេ ។ ទស្សនៈទូទៅ គឺថាគេហទំព័រទាំងនេះ គឺមានប្រសិទ្ធិភាពក្នុងការជម្រុញការបោះពុម្ពផ្សាយសកម្មភាពរបស់សង្គមស៊ីវិលព្រឹត្តិការណ៍នានា និងការវិភាគរបាយការណ៍ និងបញ្ហាប្រាក់ចំណូល ។ សម្ព័ន្ធភាពរកឃើញថាគេហទំព័របង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានព័ត៌មាន និងទាក់ទាញចំណាប់អារម្មណ៍របស់ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ (រួមទាំងរដ្ឋាភិបាលផងដែរ) ។ បន្ដិចម្ដងៗ ពួកគេ កំពុងផ្ដល់ការប្រុងប្រយ័ត្នដល់ការប្រើពាក្យសម្ដី និងទម្រង់ឱ្យបានសមស្របដើម្បីឈោងដល់អ្នកស្ដាប់ឱ្យបានច្រើនបំផុតតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន ។

ប្រព័ន្ធសារព័ត៌មាន

ការបង្កើត និងការថែរក្សាទំនាក់ទំនងការងារជាប់លាប់ជាមួយប្រព័ន្ធសារព័ត៌មាន (អ្នកសារព័ត៌មាន) គឺសំខាន់ក្រៃលែងដើម្បីជម្រុញការយល់ដឹង និងការពិភាក្សាសាធារណៈ ។ ជាញឹកញាប់ ប្រការនេះដាក់សម្ពាធគ្រប់គ្រាន់លើរដ្ឋាភិបាល (និងក្រុមហ៊ុន) ឱ្យដោះស្រាយការបារម្ភរបស់សង្គមស៊ីវិល ។ វាក៏កែលម្អផងដែរនូវការយកចិត្តទុកដាក់ និងការយល់ដឹងរបស់អ្នកសារព័ត៌មានអំពីបញ្ហានានាទាក់ទិននឹងការប្រមូល និងការប្រើប្រាស់ប្រាក់ចំណូលប្រេងកាត ។ ព័ត៌មានដែលផ្ដល់ជូនអ្នកសារព័ត៌មានចាំបាច់ត្រូវមានទម្រង់ (និងភាសា) ដែលអាចយល់បាន ។ ប្រការនេះ គឺជាបញ្ហាមួយ ដោយសារជាទូទៅសមត្ថ-ភាពបច្ចេកទេសរបស់អ្នកសារព័ត៌មានគឺមានកម្រិត ។

ទោះបីជាគេឃើញមានស្នាដៃគួរសមរបស់ប្រព័ន្ធសារព័ត៌មាន ក្នុងការជម្រុញការយល់ដឹង

សាធារណៈអំពីការប្រមូល និងការគ្រប់គ្រងចំណូលប្រេងកាតនៅក្នុងប្រទេសអាហ្សែបៃហ្សង់ក្ដី ក៏គេឃើញមានព្រំដែនលើអ្វីដែលប្រព័ន្ធសារព័ត៌មានអាចផ្សព្វផ្សាយ ។ តាមទ្រឹស្ដី ប្រព័ន្ធសារព័ត៌មានមានសេរីភាពក្នុងការនិយាយស្ដី (ដែលត្រូវបានធានាដោយរដ្ឋធម្មនុញ្ញ) ប៉ុន្តែ តាមការពិតជាក់ស្ដែងរដ្ឋាភិបាលពិតជាដាក់កំហិតលើសេរីភាពនៃការនិយាយស្ដី និងសេរីភាពរបស់សារព័ត៌មាន ។

ការកសាងបណ្ដាញ

ថ្វីបើ ការកសាងបណ្ដាញកំពុងតែមានកម្លាំងកាន់តែខ្លាំងឡើងក្ដី ក៏គេឃើញមានការយល់ឃើញជាក់ស្ដែងនៅក្នុងប្រទេសអាហ្សែបៃហ្សង់ថា តំបន់នានានៅក្រៅរដ្ឋធានី និងទីរួមខេត្តមិនសូវបានចូល-រួម និងមិនសូវមានលទ្ធភាពទទួលបានព័ត៌មានទេ ។ សម្ព័ន្ធភាពក្រៅប្រព័ន្ធកំពុងរីកលូតលាស់រវាងក្រុមក្នុងមូលដ្ឋានដែលមានបទពិសោធន៍ច្រើនជាងនៅកម្រិតសហគមន៍ និងក្រុមទាំងឡាយនៅតាមទីក្រុងដែលមានជំនាញបច្ចេកទេសឃ្លាំមើល ។ ចលនានេះកំពុងនាំឱ្យមានការចូលរួមកាន់តែមានប្រសិទ្ធិភាពរឹងមាំឡើង និងផ្ដល់ជូនរដ្ឋាភិបាលនូវជម្រើសនានាដែលអាចអនុវត្តបាន និងមានប្រសិទ្ធភាពនៅក្នុងវិស័យសំខាន់ៗនៃចំណាយសាធារណៈដូចដែលមានកំណត់នៅក្នុងថវិការដ្ឋ ។

ការគាំទ្រ/ភាពជាដៃគូអន្តរជាតិ

កត្តានាំមុខដ៏សំខាន់មួយដើម្បីឱ្យរដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសអាហ្សែបៃហ្សង់ពាក់ព័ន្ធជាមួយ និងព្យាយាមឆ្លើយតបទៅនឹងការបារម្ភរបស់សង្គមស៊ីវិល គឺសម្ពាធនិងការពិនិត្យពិច័យអន្តរជាតិតាមរយៈគំនិតផ្ដួចផ្ដើមពិភពលោកនានា ដូចជា EITI ជាដើម ។ម្យ៉ាងទៀត អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងចលនា អន្តរជាតិនានាដែលមានកេរ្ដិ៍ឈ្មោះល្អ ដូចជា PWYP, OSI, RWI, TI, និង អុកស្វាម (Oxfam) ក៏ផ្ដល់ផងដែរនូវការគាំទ្រនិងធនធាន ។ ក្រុមដែលមានប្រសិទ្ធភាពជាងគេនៅក្នុងប្រទេសអាហ្សែបៃហ្សង់ បានទទួលការគាំទ្រដ៏រឹងមាំពីអ្នកផ្ដល់ជំនួយធំៗ ដូចជាទីភ្នាក់ងារសហរដ្ឋអាមេរិកដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិ (USAID), គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ និងក្រុមហ៊ុនឯកជន ដូចជា BP ជាដើម ។

កង្វះខាតធនធាននិង/ឬជំនាញ

ជារួមសម្ព័ន្ធភាពធំៗ និងដៃគូរបស់ពួកគេមានសមត្ថភាពបច្ចេកទេសមាំមួន ។ ប៉ុន្តែ ចំណុចនេះគឺមិនដូចគ្នាទេនៅកម្រិតមូលដ្ឋានដោយសារការកសាងបណ្ដាញទន់ខ្សោយ និងមជ្ឈការនៃការងារតម្លាភាពចំណូលធនធាន ។ សម្ព័ន្ធភាពធំទាំងពីរមានលក្ខណៈសម្របសម្រួលគ្នាបានល្អប្រសើរ និងទទួលបានការគាំទ្រច្រើនពីអង្គការអន្តរជាតិ ប៉ុន្តែអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលក្នុងស្រុកមានការលំបាកក្នុងការស្វែងរកធនធាន និងខ្វះការសម្របសម្រួលរួមដែលនាំឱ្យមានសកម្មភាពត្រួតគ្នា ។

ជាមួយរដ្ឋាភិបាល

អភិវឌ្ឍទំនាក់ទំនងការងារល្អ

ការកសាងទំនាក់ទំនងការងារដែលអាចទុកចិត្តគ្នាជាមួយមន្ត្រីពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងវិស័យសាធារណៈ (និងនៅក្នុងវិស័យផ្សេងទៀត) គឺសំខាន់ខ្លាំងណាស់នៅក្នុងប្រទេសអាស៊ែប៊ែហ្សង់។ សម្ព័ន្ធភាព និង សមាជិកដែលមានបទពិសោធន៍ច្រើនក្នុងការឃ្លាំមើលថវិកាក្នុងគម្រោងសាធារណៈផ្សេងៗ បានកសាង ទំនាក់ទំនងការងារជិតស្និទ្ធជាមួយមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលមួយចំនួន។ ការងារតស៊ូមតិប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព សំដៅលើរដ្ឋាភិបាលដើម្បីលើកស្ទួយតម្លាភាពក្នុងការគ្រប់គ្រងចំណូលធនធាន ពឹងផ្អែកយ៉ាងច្រើនលើ ជំនាញ និងចំណេះដឹងបច្ចេកទេសអំពីវិស័យនេះរបស់សមាជិកសម្ព័ន្ធភាព។ ជំនាញបច្ចេកទេសដ៏មាំមួនពី សង្គមស៊ីវិល (គួបផ្សំជាមួយបណ្តាញរឹងមាំជាមួយមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល) នាំមកនូវអត្ថប្រយោជន៍ទៅវិញទៅ មកសម្រាប់ភាគីទាំងសងខាង។ មន្ត្រីនានាត្រូវបានផ្តល់ជូននូវការវិភាគដែលផ្អែកលើភស្តុតាង ខណៈដែល សង្គមស៊ីវិលកាន់តែមានឱកាសទទួលបានព័ត៌មានផ្លូវការ ដែលមិនសុទ្ធតែអាចរកបានជាសាធារណៈ ឡើយ។

កំណែទម្រង់រចនាសម្ព័ន្ធ

ថ្វីបើ ច្បាប់គតិយុត្តិត្រូវបានចាត់ទុកថាមានបទដ្ឋានខ្ពស់ក្តី ក៏ជាទូទៅ ខ្វះខាតនៃតម្លាភាព និង គណនេយ្យភាព ធ្វើឱ្យគេមានការលំបាកក្នុងការឃ្លាំមើលប្រសិទ្ធិភាពនៃច្បាប់។ តាមទស្សនៈរបស់សង្គម ស៊ីវិល ទោះបីជាមានច្បាប់ល្អក្តី ក៏អសមត្ថភាព ឬការគ្មានឆន្ទៈរបស់រដ្ឋាភិបាល ក្នុងការអនុវត្តច្បាប់ ធ្វើឱ្យសង្គមស៊ីវិលមានការពិបាកក្នុងការឆ្លើយតបប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាពទៅនឹងបញ្ហាទាំងឡាយ ទាក់ទិននឹងសង្គមជារួមដែរ។ ឧទាហរណ៍មួយគឺលទ្ធភាពទទួលព័ត៌មាន។ ទោះបីជា សិទ្ធិទទួលព័ត៌មាន (FOI) មានចែងនៅក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញរបស់ប្រទេសអាស៊ែប៊ែហ្សង់ក្តី ក៏តំណាងសង្គមស៊ីវិល ត្រូវបានគេ បដិសេធមិនផ្តល់ព័ត៌មានម្តងហើយម្តងទៀត (ជាពិសេសព័ត៌មានអំពីចំណាយសាធារណៈ)។ ឧទាហរណ៍ មួយទៀត គឺគណនេយ្យភាពស្ថាប័នសាធារណៈ។ ការគ្រប់គ្រង SOFAZ ត្រូវបានអនុម័តតាមរយៈ ក្រឹត្យរបស់ប្រធានាធិបតី ប៉ុន្តែរដ្ឋសភាត្រូវបានគេយល់ឃើញថាទន់ខ្សោយខ្លាំង នៅក្នុងប្រទេស អាស៊ែប៊ែហ្សង់ បានជាមិនហ៊ានតវ៉ាសេចក្តីសម្រេចចិត្តមិនសមស្របណាមួយទេ។

នៅតាមប្រទេសទាំងឡាយដូចជាប្រទេសអាស៊ែប៊ែហ្សង់ ដែលស្ថិតក្រោមឥទ្ធិពលនៃចំណូល ប្រេងកាត គេចាំបាច់ត្រូវពិចារណាកំណែទម្រង់រចនាសម្ព័ន្ធដើម្បីយន្តការអភិបាលកិច្ចល្អឱ្យបានទូលាយ ជាង ដើម្បីដាក់បញ្ចូលកិច្ចដំណើរការគ្រប់គ្រងវិស័យសាធារណៈ បរិយាកាសអាជីវកម្មនិងវិនិយោគ និង គោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមកិច្ច។ គេឃើញមានកម្មវិធីកំណែទម្រង់រចនាសម្ព័ន្ធខ្លះដែលយក

ចិត្តទុកដាក់ដោយផ្ទាល់លើវិស័យប្រេងកាត ខណៈដែលកម្មវិធីផ្សេងទៀតមានផលប៉ះពាល់ប្រយោលលើវិស័យប្រេងកាត តាមរយៈការកែលម្អទូទៅនូវយន្តការតម្លាភាព និងអភិបាលកិច្ច ។ កម្មវិធីមួយចំនួនត្រូវបានជួយឧបត្ថម្ភដោយគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ និងម្ចាស់ជំនួយ ដូចជា ធនាគារពិភពលោក មូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិ (IMF) ធនាគារអឺរ៉ុបដើម្បីស្តារ និងអភិវឌ្ឍន៍ (EBRD) សហភាពអឺរ៉ុប (EU) ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី (ADB) ទីភ្នាក់ងារសហរដ្ឋអាមេរិកដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិ (USAID) អុកស្វាម Oxfam (ចក្រភពអង់គ្លេស និង Novib) មូលនិធិអឺរ៉ុបអាស៊ី រដ្ឋាភិបាលណ័រវេ រដ្ឋាភិបាលចក្រភពអង់គ្លេស និងវិទ្យាស្ថានសង្គមបើកទូលាយ (OSI) ។

ឆន្ទៈនយោបាយ

ឆន្ទៈនយោបាយចំពោះកំណែទម្រង់ដើម្បីគណនេយ្យភាព និងតម្លាភាពនៃចំណូលសាធារណៈមានលក្ខណៈចម្រុះនៅក្នុងប្រទេសអាហ្វ្រិកខាងត្បូង ។ គេឃើញមានឆន្ទៈនយោបាយគួរសមក្នុងការអនុវត្តកិច្ចដំណើរការ EITI ដោយមានមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលសំខាន់ៗនាំមុខកិច្ចដំណើរការអនុវត្តនេះ ។ ប៉ុន្តែឆន្ទៈនយោបាយក្នុងការកែលម្អយ៉ាងពិតប្រាកដនូវការអនុវត្តអភិបាលកិច្ចល្អ នៅក្នុងទូទាំងនីតិវិធីរដ្ឋបាលនៃវិស័យសាធារណៈ (រួមទាំងការគ្រប់គ្រងចំណាយសាធារណៈផងដែរ) គឺទន់ខ្សោយ ។ ក្នុងបរិបទនេះសង្គមស៊ីវិលជួបការលំបាកក្នុងការចូលរួមប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងមានឥទ្ធិពលលើឥរិយាបថរបស់រដ្ឋាភិបាល ។ សមត្ថភាពរបស់សង្គមស៊ីវិលគឺរឹងមាំ ហើយពួកគេដោះស្រាយបញ្ហាតម្លាភាពប្រេងកាត ក្នុងលក្ខណៈវិជ្ជាជីវៈ និងសម្របសម្រួលគ្នា ។ ប៉ុន្តែ រដ្ឋាភិបាលមិនចាត់ទុកតួនាទីរបស់សង្គមស៊ីវិលថាជាដៃគូសហការគ្នាឡើយ ។ ផ្ទុយទៅវិញ គេឃើញមានការវិវឌ្ឍនៃទំនាក់ទំនងបដិបក្ខរវាងក្រុមទាំងពីរនេះ ។

ជាមួយសាជីវកម្ម

ពាក់ព័ន្ធជាមួយផ្នែកឯកជន

គេឃើញមានក្រុមហ៊ុនឯកជនជាច្រើនដែលដំណើរការនៅក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្មនិស្សារណកម្មនៅប្រទេសអាហ្វ្រិកខាងត្បូង និងការប្រាថ្នាកាន់តែកើនឡើងចង់ឱ្យក្រុមហ៊ុនធ្វើការក្នុងភាពជាដៃគូសហការគ្នាជាមួយក្រុមសង្គមស៊ីវិល ។ គេឃើញមានវិធីមួយចំនួន ដែលក្រុមហ៊ុនប្រេងកាតបានពាក់ព័ន្ធជាមួយសង្គមស៊ីវិលតាមរយៈកិច្ចដំណើរការអនុវត្ត EITI កម្មវិធីសហគមន៍ និងតួនាទីផ្តល់ប្រឹក្សា / តួនាទីឃ្លាំមើល ។

EITI

សង្គមស៊ីវិលគឺជាផ្នែកមួយនៃក្រុមការងារត្រីភាគី និងការផលិតនិងការផ្សព្វផ្សាយរបាយការណ៍ EITI ។ ក្រុមហ៊ុនទានាបានផ្តល់ការគាំទ្រដល់សង្គមស៊ីវិលដើម្បីកែលម្អសមត្ថភាពរបស់ពួកគេក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហានានាពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្ត EITI ។

កម្មវិធីតាមសហគមន៍

ក្រុមហ៊ុនប្រេងកាតមួយចំនួនធ្វើការក្នុងភាពជាដៃគូជាមួយអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលក្នុងស្រុកនិងអន្តរជាតិដើម្បីអនុវត្តកម្មវិធីតាមសហគមន៍ ។

ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍តំបន់សមុទ្រកាសព្យៀន

ការបង្កើតក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍តំបន់សមុទ្រកាសព្យៀន (CDAP) ដោយមានការត្រួតពិនិត្យរបស់សង្គមស៊ីវិល (គំនិតផ្តួចផ្តើមមួយរបស់ក្រុមហ៊ុន BP) បានផ្តល់ការពិនិត្យពិច័យលើផលប៉ះពាល់របស់ក្រុមហ៊ុនលើសហគមន៍ក្នុងមូលដ្ឋាន ។ CDAP ផ្តល់អនុសាសន៍ជូនក្រុមហ៊ុន BP អំពីការកែលម្អលទ្ធផលខាងសង្គមកិច្ច សេដ្ឋកិច្ច និងបរិស្ថាន ។

គម្រោងឃ្លាំមើល BP- OSI

ជាកិច្ចប្រឹងប្រែងមួយដើម្បីពាក់ព័ន្ធជាមួយសង្គមស៊ីវិល និងដើម្បីកសាងសមត្ថភាពនៅក្នុងសង្គមស៊ីវិល ក្រុមហ៊ុន BP និង OSI បានបណ្តុះបណ្តាលអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលស្តីពីបច្ចេកទេសឃ្លាំមើល និងបច្ចេកទេសធ្វើសវនកម្ម ។

ប្រសិទ្ធិភាពរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលលើការធ្វើអាជីវកម្ម

ចំពោះកម្រិតដែលសង្គមស៊ីវិលបានមានឥទ្ធិពលជាវិជ្ជមានលើក្រុមហ៊ុនឱ្យប្រកាន់យកការអនុវត្តកាន់តែល្អប្រសើរឡើង ភាគច្រើនគេយល់ថាវាគឺជាការប្រឹងប្រែងរួមរវាងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងផ្នែកឯកជន ។ គេឃើញមានចំណុចបារម្ភមួយចំនួនអំពីការសហការជាមួយក្រុមហ៊ុន ដូចជាកង្វះខាតការយកចិត្តទុកដាក់លើសកម្មភាពមិនជាក់ស្តែងមួយចំនួន (ដូចជា ការងារតស៊ូមតិជាដើម) ។ ក្រុមហ៊ុនគាំទ្រ តែការងារណាដែលមិនធ្វើឱ្យរដ្ឋាភិបាលអន់ចិត្តប៉ុណ្ណោះ ។ ម្យ៉ាងទៀត តំណាងសង្គមស៊ីវិលអាចត្រូវបាន មើលឃើញថាជាសាខារបស់ក្រុមហ៊ុន និងត្រូវបានចាត់ទុកថាខ្វះឯករាជ្យភាព ។ ទោះជាយ៉ាងណាក្តីក៏ កិច្ចសហប្រតិបត្តិការទាំងនេះភាគច្រើនត្រូវបានគេមើលឃើញក្នុងទស្សនៈវិជ្ជមានដែលជួយកសាងការពិភាក្សាកាន់តែមាំមួនឡើងរវាងសង្គមស៊ីវិល និងក្រុមហ៊ុនឯកជន ។

ប្រទេសទីម័រឡេស្តេ

សាវតា

ចំនួនប្រជាជន ៖	១.០៨៤.៩៧១
សន្ទស្សន៍អភិវឌ្ឍន៍មនុស្ស ៖	១៥០ , ១៧៧
ជីវិតរំពឹង ៖	៦៦.៦ ឆ្នាំ
ចំនួនប្រជាជនក្រោមបន្ទាត់ក្រីក្រ ៖	៤២%
ផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប-ក្នុងប្រជាជនម្នាក់ (PPP)៖	២.000 ដុល្លារ
ប្រេងកាត - ផលិតកម្ម ៖	៩៤.៤២០ ធុង / ថ្ងៃ
ឧស្ម័នធម្មជាតិ - ផលិតកម្ម ៖	មិនមានទិន្នន័យ
ចំណូលពីប្រេងកាតនិងឧស្ម័ន ៖	៤៩២ លានដុល្លារ (២០០៦)

នាំចេញ៖ ទំនិញ - កាហ្វេ ខ្លឹមចន្ទន៍ ថ្មម៉ាប សក្តានុពលខ្ពស់សម្រាប់ ការនាំចេញប្រេងកាត និងវ៉ានីយ៉ (vanilla)

ប្រភព៖ សៀវភៅព័ត៌មានពិភពលោក (The World Factbook)[3]

http:// www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/tt.html

ទីម័រឡេស្តេ

ប្រទេសទីម័រឡេស្តេគឺជាប្រទេសក្រីក្រតូចមួយពឹងផ្អែកលើប្រេងកាត ដែលទើបតែងើបចេញពីអស្ថេរភាពច្រើនឆ្នាំ ជាមួយប្រជាជនចំនួនពាក់កណ្តាលរស់នៅក្រោមបន្ទាត់ក្រីក្រ ហើយប្រជាជននៅតាមជនបទពីរភាគបីពឹងអាស្រ័យលើកសិកម្ម ដោយមានកាហ្វេជាដំណាំសំខាន់សម្រាប់លក់ ។ ប្រទេសនេះពឹងផ្អែកយ៉ាងខ្លាំងលើជំនួយបរទេសសម្រាប់កសាង និងធ្វើឱ្យប្រទេសជាតិមានស្ថេរភាព ខណៈដែលកោលាហលស៊ីវិលនៅមានជាបន្ត ។ ប៉ុន្តែ គេឃើញមានជោគជ័យខ្លះៗនៅក្នុងការជំនះការលំបាកផ្នែកអភិវឌ្ឍន៍ចាប់តាំងពីទទួលបានឯករាជ្យក្នុងឆ្នាំ ២០០២ ដោយប្រើភោគទ្រព្យប្រេងកាតក្នុងសមុទ្រ ដើម្បីជម្រុញកំណើន និងកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ។ ថ្មីៗនេះ លំហូរចូលប្រាក់ចំណូលច្រើនដែលត្រូវបានបង្កើនឡើងដោយតម្លៃពិភពលោកខ្ពស់ និងចំណែកស្មួយសារជាមួយប្រទេសអូស្ត្រាលី បានបង្កើន តម្លៃនៃមូលនិធិប្រេងកាតជាតិទៅដល់ប្រហែល ១,០ ពាន់លានដុល្លារ ជាមួយនឹងកំណើន ៨០ លានដុល្លារក្នុងមួយខែ ។ មូលនិធិប្រេងកាតនេះត្រូវបានគ្រប់គ្រងប្រកបដោយតម្លាភាព ដែលត្រូវទទួលការធ្វើ សវនកម្មឯករាជ្យ និងត្រូវបានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងថវិការដ្ឋាភិបាលដើម្បីទ្រទ្រង់ចំណាយសាធារណៈ ។

មុខព្រួញនៃចំណាយសាធារណៈ រួមមានវិស័យដឹកជញ្ជូន សុខាភិបាល អបរំ និងការផលិតអគ្គិសនី ។ ថ្វីបើ កំណើនប្រាក់ចំណូលលើសពីការប៉ាន់ស្មានថវិកាក្តី ក៏ចំណាយរដ្ឋាភិបាលមានការខ្វះខាតដែរ ដោយសារការអនុវត្តថវិកាទន់ខ្សោយ ។ កំណើនចាំបាច់ត្រូវបង្កើនល្បឿនយ៉ាងលឿនដើម្បីកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ។ ជាលទ្ធផល ប្រការនេះតម្រូវឱ្យមានកំណើនច្រើននៅក្នុងវិនិយោគឯកជនលើវិស័យកសិកម្ម ជលផល និងទេសចរណ៍ ដែលត្រូវបានបំពេញបន្ថែមដោយការអនុវត្តគម្រោងវិនិយោគសាធារណៈកាន់តែប្រសើរឡើងនៅក្នុងវិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ សុខាភិបាល និងអប់រំ ។ ប៉ុន្តែ គេឃើញមានកង្វះខាតសមត្ថភាពដ៏ធ្ងន់ធ្ងរដើម្បីអនុវត្តគម្រោង និងលើកទឹកចិត្តវិនិយោគឯកជន ។ ប្រទេសនេះ ជាប់ចំណាត់ថ្នាក់បាតក្រោមគេទីពីរនៅក្នុងចំណោមប្រទេសចំនួន ១៧៥ នៅក្នុងសូចនាករធ្វើអាជីវកម្មរបស់ធនាគារពិភពលោក ។

បញ្ហាប្រឈមចំពោះមុខប្រទេសទីម័រឡេស្តេ គឺការធានាឱ្យបាននូវស្ថេរភាពនយោបាយ និងម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ។ កិច្ចអភិវឌ្ឍន៍រយៈពេលវែងប្រឈមមុខនឹងភារកិច្ចធំៗចំនួនបីៈ ភារកិច្ចទីមួយគឺការធានាឱ្យបានថាភោគទ្រព្យប្រេងកាតត្រូវបានគ្រប់គ្រងដើម្បីផលប្រយោជន៍មនុស្សជំនាន់ក្រោយ ទន្ទឹមគ្នានឹងការគាំទ្រវិនិយោគបច្ចុប្បន្នលើការអភិវឌ្ឍសង្គមកិច្ច និងសេដ្ឋកិច្ចដ៏សំខាន់, ភារកិច្ចទីពីរគឺការបង្កើនសមត្ថភាពរដ្ឋាភិបាលក្នុងការគ្រប់គ្រងសេដ្ឋកិច្ច ដើម្បីធានាឱ្យបាននូវការរៀបចំថវិកានិងចំណាយឱ្យបាន ល្អ និងភារកិច្ចទីបីគឺការលើកទឹកចិត្តវិនិយោគឯកជនដោយកាត់បន្ថយចំណាយនៃការធ្វើអាជីវកម្ម ។

ព័ត៌មានស្តីពីទីម័រខាងកើត: http://www.adb.org/Documents/Books/ADO/2007/TIM.asp

បញ្ហាសំខាន់ៗ

បញ្ហាគន្លឹះជាក់លាក់ដែលកំណត់ប្រភេទនៃសម្ព័ន្ធភាពនៅក្នុងប្រទេសទីម័រឡេស្តេ គឺដូចគ្នានឹងប្រទេសអាហ្សែរបៃហ្សង់ដែរៈ ការគ្រប់គ្រងមូលនិធិប្រេងកាត និងកិច្ចដំណើរការអនុវត្ត EITI ។

មូលនិធិប្រេងកាត

មូលនិធិប្រេងកាតទីម័រឡេស្តេ (TLPF) ត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងឆ្នាំ ២០០៥ ។ មូលនិធិនេះ គឺផ្អែកលើ ‘គម្រូប្រទេសណ័រវេ’ ។ នីតិវិធីចាត់ចែង និងប្រតិបត្តិការនៃមូលនិធិប្រេងកាតទីម័រឡេស្តេ ត្រូវបានគ្រប់គ្រងដោយច្បាប់មូលនិធិប្រេងកាត ។ ច្បាប់នេះត្រូវបានរៀបចំដោយមានការពិគ្រោះយោបល់សាធារណៈច្រើន និងត្រូវបានអនុម័តដោយរដ្ឋសភាទីម័រឡេស្តេ ។ មូលនិធិប្រេងកាតទីម័រឡេស្តេមានប្រព័ន្ធតុល្យភាពអំណាចសម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យ និងការរាយការណ៍ ដោយតម្រូវឱ្យមានធាតុចូលពីស្ថាប័នផ្សេងៗមួយចំនួនរួមមាន ក្រុមប្រឹក្សាពិគ្រោះយោបល់ជាមួយនឹងភាពជាតំណាងរបស់សង្គមស៊ីវិល) រួមគ្នា ។ ស្ថាប័នទាំងនេះបង្កើនភាពជឿជាក់ថា ប្រាក់ចំណូលពីមូលនិធិប្រេងកាតទីម័រឡេស្តេ ត្រូវបានប្រើស្របតាមច្បាប់មូលនិធិប្រេងកាត និងរដ្ឋសភា (ដែលអនុម័តការផ្ទេរប្រាក់ចេញពីមូលនិធិប្រេងកាតទីម័រឡេស្តេ) ។ ក្រោយពេលទទួលបានការឯកភាព ប្រាក់ផ្ទេរពីមូលនិធិប្រេងកាតទីម័រឡេស្តេអាចត្រូវបានចាយតែតាមរយៈថវិការដ្ឋាភិបាលប៉ុណ្ណោះ ។ វិធានដែលគ្រប់គ្រងការប្រើប្រាក់ចំណូលនៃមូលនិធិប្រេងកាតទីម័រឡេស្តេ ក៏កំណត់ផងដែរនូវការដាក់កំហិតច្បាស់លាស់មួយដែលថារាល់ការដកប្រាក់ទាំងអស់មិនត្រូវបន្ថយចំណូលអចិន្ត្រៃយ៍ដែលអាចផ្តល់ចេញពីមូលនិធិឡើយ ។

ទស្សនៈសង្គមស៊ីវិលគឺមានលក្ខណៈវិជ្ជមានមធ្យមលើការគ្រប់គ្រងមូលនិធិប្រេងកាតទីម័រឡេស្តេ ដោយសារពួកគេមានតួនាទីស្របច្បាប់មួយក្នុងការត្រួតពិនិត្យមូលនិធិនេះ និងក្នុងស្ថាប័នគ្រប់គ្រង ក៏ដូចជាមានលទ្ធភាពទូលាយលើការឃ្លាំមើលវឌ្ឍនភាព ។ ប៉ុន្តែ គេទទួលស្គាល់ថាទាំងសង្គមស៊ីវិល ទាំងរដ្ឋាភិបាលសុទ្ធតែខ្វះជំនាញបច្ចេកទេសដើម្បីឃ្លាំមើលប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព និងដើម្បីចូលរួមក្នុងកិច្ចដំណើរការនេះឱ្យបានពេញលេញ ។

រូបភាពៈ ស្ថានីយ៍បូមប្រេងដោយ លូតា ហាមាទុក (Luta Hamatuk) ប្រទេស ទីម័រឡេស្តេ

ក្នុងការរៀបចំមូលនិធិប្រេងកាតទីម័រឡេស្តេ ប្រទេសទីម័រឡេស្តេ ទទួលជំនួយពិសេសពីរដ្ឋាភិបាលណ័រវ៉េ ដោយសារមូលនិធិប្រេងកាតទីម័រឡេស្តេគឺស្រដៀងគ្នានឹងមូលនិធិប្រេងកាតរបស់ប្រទេសណ័រវ៉េ ។ ស្ថាប័នផ្សេងទៀតដែលកំពុងផ្តល់ជំនួយ រួមមានធនាគារពិភពលោក និងមូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិ (IMF) ។

ព័ត៌មានស្តីពីមូលនិធិប្រេងកាតទីម័រឡេស្តេ: http://www.laohamutuk.org/Oil/PetFund/05PFIndex.htm
ដើម្បីដឹងព័ត៌មានបន្ថែមអំពីមូលនិធិប្រេងកាតទីម័រឡេស្តេ សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធ R, S, T នៅក្នុងស៊ីឌីភ្ជាប់ជាមួយនេះ

គំនិតផ្តួចផ្តើមតម្លាភាពឧស្សាហកម្មនិស្សារណកម្ម (EITI)

ក្នុងឆ្នាំ ២០០២ នាយករដ្ឋមន្ត្រីអង់គ្លេសនៅពេលនោះ លោក តូនី ប្លែរ បានផ្តួចផ្តើម EITI (គំនិតផ្តួចផ្តើមស្ម័គ្រចិត្តមួយ) ។ កិច្ចដំណើរការពិភពលោកនៃ EITI បង្រួបបង្រួមសហព័ន្ធមួយនៃក្រុមហ៊ុន រដ្ឋាភិបាល វិនិយោគិន និងអង្គការសង្គមស៊ីវិលឱ្យធ្វើការដើម្បីតម្លាភាព និងគណនេយ្យភាពរដ្ឋាភិបាលកាន់តែច្រើនឡើង តាមរយៈការបញ្ចេញព័ត៌មានជាសាធារណៈកាន់តែប្រសើរឡើង និងការត្រួតពិនិត្យដោយឯករាជ្យលើប្រាក់ចំណូលប្រេងកាត ឧស្ម័ន និង រ៉ែ ។ លេខាធិការដ្ឋាន EITI ស្ថិតនៅក្រុងអូស្លូ ប្រទេសណ័រវ៉េ ។

ចំណុចសំខាន់មួយនៅក្នុងការអនុវត្ត EITI គឺការចូលរួមរបស់សមាជិកឯករាជ្យរបស់សង្គមស៊ីវិល ។ លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ EITI ទីប្រាំចែងថា: សង្គមស៊ីវិលចូលរួមយ៉ាងសកម្មជាអ្នកចូលរួមមួយក្នុងការរៀបចំ ការឃ្លាំមើល និងការវាយតម្លៃលើកិច្ចដំណើរការនេះ និងរួមចំណែកដល់ការពិភាក្សាសាធារណៈ ។

ប្រទេសទីម័រឡេស្តេបានអនុម័ត EITI ក្នុងខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៣ ។ ថ្វីបើប្រទេសទីម័រឡេស្តេបានតាក់តែងច្បាប់សរសេរបានល្អដើម្បីពង្រឹងការប្រមូល និងការគ្រប់គ្រងប្រាក់ចំណូលប្រេងកាតរបស់ខ្លួនក្តី ក៏ការអនុវត្តកិច្ចដំណើរការ EITI របស់ខ្លួនមានលក្ខណៈយឺតដែរ ។ ក្រុមការងារត្រីភាគី EITI មួយ ត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅចុងឆ្នាំ ២០០៦ ដើម្បីដឹកនាំការអនុវត្ត EITI នៅក្នុងប្រទេសទីម័រឡេស្តេ ។ ក្រុម នេះបានជួបប្រជុំលើកទីមួយក្នុងខែឧសភា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

EITI: www.eitransparency.org
គោលការណ៍និងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ EITI មានលើកឡើងនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ H នៅក្នុងស៊ីឌីភ្ជាប់ជាមួយនេះ

សម្ព័ន្ធភាពសង្គមស៊ីវិល

ការឃ្លាំមើលថវិកាជាតិ

ដោយសារប្រាក់ចំណូលរបស់ប្រទេសទីម័រឡេស្តេ ពឹងផ្អែកយ៉ាងច្រើនលើប្រាក់ចំណូលដែលបានមកពីប្រេងកាតនិងឧស្ម័ន សង្គមស៊ីវិលបានរៀបចំក្រុមមួយដើម្បីឃ្លាំមើលការគ្រប់គ្រងថវិការបស់រដ្ឋាភិបាល ។ ក្រុមស្នូលដើម្បីតម្លាភាព (CGT) ត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅចុងឆ្នាំ ២០០៥ ។ ក្រុមស្នូលដើម្បីតម្លាភាពនេះតស៊ូមតិដើម្បីតម្លាភាព និងគណនេយ្យភាពសម្រាប់ចំណូលរដ្ឋាភិបាល និងរៀបចំថវិកា និងឃ្លាំមើលការអនុវត្តថវិការបស់ស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាល ។ ក្រុមនេះ ក៏ជម្រុញការយល់ដឹងសហគមន៍ផងដែរ អំពីថវិកា និងចំណាយ ។

សមាជិកនៃក្រុមស្នូលដើម្បីតម្លាភាពមានបង្ហាញជូននៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ U នៅក្នុងស៊ីឌីភ្ជាប់ជាមួយនេះ ។

ការឃ្លាំមើល EITI

វេទិកាអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលទីម័រឡេស្តេ (FONGTIL) ត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅចុងទសវត្សរ៍ ១៩៩០ ដើម្បីជួយក្នុងការអភិវឌ្ឍនិងការសម្របសម្រួលសកម្មភាពរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ។ ប៉ុន្តែ នៅពេលប៉ុន្មានឆ្នាំថ្មីៗនេះ FONGTIL បានបង្វែរការយកចិត្តទុកដាក់របស់ខ្លួនមួយចំនួនទៅលើបញ្ហានានាទាក់ទិននឹងការគ្រប់គ្រងប្រាក់ចំណូលប្រេងកាតប្រកបដោយតម្លាភាព ដោយខិតខំសម្របសម្រួល និងពង្រឹងការចូលរួមរបស់សង្គមស៊ីវិលនៅក្នុងវិស័យនេះ ។ FONGTIL ផ្តល់ការត្រួតពិនិត្យប្រកបដោយការសម្របសម្រួលគ្នារបស់សង្គមស៊ីវិលលើកិច្ចដំណើរការអនុវត្ត EITI ក៏ដូចជាការមានភាពជាតំណាងនៅក្នុងក្រុមការងារត្រីភាគី EITI ។

FONGTIL: http://www.geocities.com/etngoforum/kont.htm

ទោះបីមិនមែនជាសម្ព័ន្ធភាពសង្គមស៊ីវិលមួយក្តី ក៏គេឃើញមានផងដែរនូវក្រុមប្រឹក្សាពិគ្រោះយោបល់មូលនិធិប្រេងកាត (PFCC) មួយដែលមានភាពជាតំណាងសង្គមស៊ីវិល ។ តួនាទីរបស់ PFCC គឺដើម្បីផ្តល់ឱវាទជូនរដ្ឋសភាអំពីគ្រប់កិច្ចការទាំងអស់ ដែលទាក់ទិននឹងមូលនិធិប្រេងកាតទីម័រឡេស្តេ (TLPF) និងអំពីចំណាយនៅពេលណាដែលចំណាយច្រើនជាងចំណូលគណនាប្រកបដោយចីរភាពនៃមូលនិធិនេះ ។

សមត្ថភាពរបស់សម្ព័ន្ធភាព

សង្គមស៊ីវិលនៅប្រទេសទីម័រឡេស្តេ មិនសូវមានបទពិសោធន៍ទេក្នុងការឃ្លាំមើលចំណូលធន

ធាន ។ លើសពីនេះទៀត ធនធាន និងសមត្ថភាពបច្ចេកទេសរបស់សម្ព័ន្ធភាពនៅប្រទេសទីម័រឡេស្តេនៅមានកម្រិត ដោយសារប្រទេសនៅក្មេងខ្ចី និងទើបតែងើបចេញពីវិវាទ និងដោយសារឧស្សាហកម្មប្រេងកាតមានភាពថ្មីថ្មោង ។

លើសពីនេះទៀត ការសម្របសម្រួលលើការឃ្លាំមើល និងសកម្មភាពតស៊ូមតិ (ដែលត្រូវបានធ្វើតាមរយៈសម្ព័ន្ធភាព) ដែលសំដៅលើតម្លាភាពចំណូលធនធាន គឺទន់ខ្សោយ ។ ទោះជាយ៉ាងណាក្តី ក៏សមាជិកនៃសម្ព័ន្ធភាពនៅប្រទេសទីម័រឡេស្តេមានទំនាក់ទំនងរឹងមាំជាមួយសហគមន៍មូលដ្ឋាន ដោយមានសមាជិកមួយចំនួនកំពុងចូលរួមក្នុងការឃ្លាំមើលថវិកានៅកម្រិតមូលដ្ឋាន ។

ការគាំទ្រចំពោះសម្ព័ន្ធភាពពីធនាគារពិភពលោកដែលបច្ចុប្បន្ននេះកំពុងជួយប្រទេសទីម័រឡេស្តេក្នុងកិច្ចដំណើរការអនុវត្ត EITI គឺមានសារសំខាន់ ។ ជំនួយគាំទ្រផ្សេងទៀតត្រូវបានផ្តល់តាមរយៈសម្ព័ន្ធភាពអន្តរជាតិសំខាន់ៗ ឬអង្គការសង្គមស៊ីវិលអន្តរជាតិនានា ដូចជា សម្ព័ន្ធភាពចេញផ្សាយអ្វីដែលអ្នកបានបង់ប្រាក់ (PWYP), CAFOD, អុកស្វាម (Oxfam), OSI និង អង្គការតម្លាភាពអន្តរជាតិ (Transparency International) ជាដើម ។

វិធីសាស្ត្រនៃការពាក់ព័ន្ធ

ជាមួយសង្គមស៊ីវិល

ក្នុងការសម្រេចបាននូវការលើកស្ទួយគណនេយ្យភាព និងតម្លាភាពនៃចំណូលធនធាននៅប្រទេសទីម័រឡេស្តេ សម្ព័ន្ធភាពជួបប្រទះការលំបាកដោយសារការខ្វះខាតសមត្ថភាព បច្ចេកទេសខ្ពស់របស់ខ្លួន ។ ប៉ុន្តែ ពួកគេបានទទួលមូលនិធិច្រើន និងត្រូវបានផ្សារភ្ជាប់ទៅក្នុងបណ្តាញគាំទ្រដើម្បី ជំនួយបច្ចេកទេស និងធនធានពីគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិធនាគារពិភពលោក (និងមូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិ) ម្ចាស់ជំនួយ (Norad, Dfid, USAID) និងអង្គការមិនមែន

រូបភាព: សន្និសីទថ្នាក់ជាតិ ស្តីពីឧស្សាហកម្មប្រេងកាត រៀបចំដោយ: លូតា ហាមាទុក ប្រទេសទីម័រឡេស្តេ ។ រូបភាពដោយ លូតា ហាមាទុក

រដ្ឋាភិបាល អន្តរជាតិ (PWYP, OSI, RWI, CAFOD, GuksVam (Oxfam), TI) ។ អង្គការទាំងនេះផ្តល់ការជួយឧបត្ថម្ភ និងការចូលរួម ជាមួយក្រុមសង្គមស៊ីវិលក្នុងស្រុក និងពាក់ព័ន្ធយ៉ាងមានអត្ថន័យជាមួយរដ្ឋាភិបាល ប៉ុន្តែមិនសូវមានទាក់ទងច្រើនទេជាមួយសាជីវកម្មប្រេងកាត ។ ភារកិច្ចធំៗខ្លះរបស់សម្ព័ន្ធភាព ដើម្បីអត្ថប្រយោជន៍របស់ក្រុមសង្គមស៊ីវិលជាគ្នីគ្នា និងសាធារណៈជារួម រួមមានៈ ភាពជាតំណាង ចំពោះរដ្ឋាភិបាល និងសាជីវកម្ម ការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន ការពាក់ព័ន្ធជាមួយប្រព័ន្ធសារព័ត៌មានការ កសាងបណ្តាញ និងការទទួលបាននូវការគាំទ្រអន្តរជាតិ ។ ប៉ុន្តែ ការលំបាកចម្បងនៃការងារនេះច្រើន គឺជាការខ្វះខាតធនធាន និងសមត្ថភាព បច្ចេកទេស ។

ការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន

នៅប្រទេសទីម័រឡេស្តេ សម្ព័ន្ធភាពពឹងផ្អែកភាគច្រើនលើអត្ថបទរបាយការណ៍ និងព្រឹត្តិប័ត្រជាភាសាដែលអាចយល់បាន ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានជូនដល់ភាគីពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗជាច្រើន និង ជម្រុញការយល់ដឹងសាធារណៈអំពីវិស័យប្រេងកាតនៅថ្នាក់ជាតិ និងអន្តរជាតិ និងផលប៉ះពាល់របស់វិស័យនេះលើសង្គមស៊ីវិល ។ ព័ត៌មានបែបនេះ ច្រើនត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយយ៉ាងទូលាយជូនស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាល អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលក្នុងស្រុក និងអង្គការសង្គមស៊ីវិល រួមមាន ព្រះវិហារ និងអង្គការយុវជន សាលារៀន អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលអន្តរជាតិ ម្ចាស់ជំនួយ និងគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ ។ កិច្ចការនេះ លើកស្ទួយការយល់ដឹងអំពីការបារម្ភរបស់សង្គមស៊ីវិលនៅក្នុង និងក្រៅប្រទេសទីម័រឡេស្តេ ។ វា ក៏ផ្តល់ផងដែរនូវច្រកសម្រាប់ឱ្យអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលអន្តរជាតិ ម្ចាស់ជំនួយ គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុ អន្តរជាតិ និងក្រុមអន្តរជាតិជួយក្នុងយុទ្ធនាការតស៊ូមតិនៅទីណាដែលអាចធ្វើបាន ។ គេហទំព័រមិនសូវបានប្រើ ច្រើនទេនៅក្នុងប្រទេស ដោយសារហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធព័ត៌មានវិទ្យា និងលទ្ធភាពប្រើកុំព្យូទ័រដ៏ទន់ខ្សោយ ។

ប្រព័ន្ធសារព័ត៌មាន

ប្រព័ន្ធសារព័ត៌មាននៅក្នុងប្រទេសទីម័រឡេស្តេ ត្រូវបានចាត់ទុកជាទូទៅថាមានលក្ខណៈឯករាជ្យ ។ ប៉ុន្តែ គេមើលឃើញថាគុណភាពនៃការរាយការណ៍ គឺខ្សោយ ហើយវិជ្ជាជីវៈសារព័ត៌មានស៊ើបអង្កេតហ្មត់ចត់នៅប្រទេសទីម័រឡេស្តេគឺមិនមានទេ ។ ប្រការនេះត្រូវបានធ្វើឱ្យមានលក្ខណៈកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរថែមទៀតដោយការខ្វះខាតធនធានទូទៅ ដើម្បីបណ្តុះបណ្តាលអ្នកសារព័ត៌មានអំពីវិស័យប្រេងកាត និងបញ្ហាចំណូលធនធាន ។ ប្រព័ន្ធព័ត៌មានអាចជាឧបករណ៍ដ៏មានប្រសិទ្ធភាពមួយសម្រាប់ធ្វើចលនាចំណាប់អារម្មណ៍សាធារណៈលើវិស័យប្រេងកាត ប្រសិនបើសម្ព័ន្ធភាពបន្តកសាងទំនាក់ទំនងល្អជាមួយអ្នកសារព័ត៌មាន ដើម្បីលើកស្ទួយចំណាប់អារម្មណ៍របស់អ្នកសារព័ត៌មានលើវិស័យប្រេងកាត និងដើម្បីកែលម្អជំនាញវិភាគ និងស៊ើបអង្កេតរបស់ពួកគេ ។ ជារួម ប្រព័ន្ធសារព័ត៌មាននៅក្នុងប្រទេសទីម័រឡេស្តេ

ជាទូទៅ ត្រូវបានគេយល់ថាគឺជាឧបករណ៍អប្រសិទ្ធភាពមួយសម្រាប់ជម្រុញការយល់ដឹងអំពីបញ្ហាតម្លាភាពនៃប្រាក់ចំណូលប្រេងកាត ។

ការកសាងបណ្តាញ

បណ្តាញរវាងក្រុមសង្គមស៊ីវិលផ្សេងៗគឺ រឹងមាំគួរសម ថ្វីបើកម្រិតនៃការអភិវឌ្ឍ និងសមត្ថភាព បច្ចេកទេសរបស់ក្រុមជារួមគឺជាទូទៅមានលក្ខណៈទន់ខ្សោយខ្លាំង ។ គេឃើញមានផលប្រយោជន៍ដ៏ធំធេងរបស់ក្រុមក្នុងស្រុកដែលបានផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងចលនាជាតិ និងអន្តរជាតិដ៏ទូលាយនៅជុំវិញតម្លាភាព ចំណូលធនធាន ដោយសារពួកគេបានអភិវឌ្ឍប្រសើរជាង ដោយសារប្រវត្តិសាស្ត្រថ្មីៗរបស់ប្រទេសដែល ទើបងើបចេញពីចលនាឯករាជ្យផ្អែកលើជនបទ ។ ប៉ុន្តែ នៅពេលដែលសម្ព័ន្ធភាពធំៗកាន់តែមានទំនុកចិត្ត សេចក្តីគោរព និងធនធាន គេឃើញមាននិន្នាការមួយឆ្ពោះទៅកាន់មជ្ឈការ និងកង្វះខាតការសម្របសម្រួលរួម ។ លើសពីនេះទៀត មតិមិនឯកភាពគ្នានៅក្នុងការតស៊ូមតិបន្សាបប្រសិទ្ធភាពសង្គមស៊ីវិលក្នុងការចូលរួមក្នុងបញ្ហាចំណូលធនធាន ។

ការគាំទ្រ/ភាពជាដៃគូអន្តរជាតិ

រដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសទីម័រឡេស្តេ គាំទ្រការចូលរួមរបស់សង្គមស៊ីវិលនៅក្នុងគំនិតផ្តួចផ្តើមពិភព លោកនានា ដូចជា EITI ជាដើម ។ បណ្តាញអន្តរជាតិសំខាន់ៗដូចជា PWYP និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលអន្តរជាតិនានាដូចជា វិទ្យាស្ថានឃ្លាំមើលប្រាក់ចំណូល (Revenue Watch) CAFOD និងអុកស្វាម (Oxfam) ក៏ផ្តល់ការគាំទ្រ និងភាពជាដៃគូជាប់លាប់ជាមួយសម្ព័ន្ធភាពផងដែរ ។ ការគាំទ្រខ្លះ ក៏ត្រូវបានផ្តល់ផងដែរដោយគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ ។ ជោគជ័យនៃកម្លាំងនៃការគាំទ្រនេះត្រូវបានឆ្លុះបញ្ចាំងនៅក្នុងយុទ្ធនាការតស៊ូមតិថ្មីៗនេះ ។ អង្គការសង្គមស៊ីវិលជាតិនិងអន្តរជាតិ និងគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិសហការគ្នាប្រកបដោយជោគជ័យដើម្បីជម្រុញឱ្យរដ្ឋាភិបាលកាន់តែមានតម្លាភាព និង ឱ្យតាក់តែងឡើងវិញនូវច្បាប់នានាទាក់ទិននឹងវិស័យប្រេងកាត ។

កង្វះធនធាននិង/ឬជំនាញ

ចំពោះសម្ព័ន្ធភាព និងសង្គមស៊ីវិលទូទៅដើម្បីឱ្យការចូលរួមកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពថែមទៀត នៅក្នុងតម្លាភាពចំណូលធនធាន ពួកគេចាំបាច់ត្រូវកែលម្អជំនាញបច្ចេកទេស និងជំនាញចាត់ចែងរបស់ខ្លួន ។ ឧទាហរណ៍ សមត្ថភាពបច្ចេកទេសមានកម្រិតរបស់តំណាងសង្គមស៊ីវិលនៅក្នុងក្រុមការងារត្រីភាគី EITI និង នៅក្នុងក្រុមប្រឹក្សាពិគ្រោះយោបល់មូលនិធិប្រេងកាត អាចធ្វើឱ្យភាគីពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត ដឹកនាំកិច្ចដំណើរការនេះ ដែលជាហេតុកាត់បន្ថយឥទ្ធិពលនៃការចូលរួមរបស់សង្គមស៊ីវិល ។ ការថយចុះនៃការជួយគាំទ្រអន្តរជាតិចំពោះការងារកសាងស្ថាប័ន និងកសាងសមត្ថភាពសម្រាប់ប្រទេសទីម័រ

ឡេស្តេ ធ្វើឱ្យបញ្ហានេះមានលក្ខណៈកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរ ។

ជាមួយរដ្ឋាភិបាល

អភិវឌ្ឍទំនាក់ទំនងការងារល្អ

ការកសាងទំនាក់ទំនងការងារអាចទុកចិត្តបានជាមួយមន្ត្រីពាក់ព័ន្ធ នៅក្នុងវិស័យសាធារណៈ និងនៅក្នុងវិស័យផ្សេងទៀត មិនមានជួបការលំបាកច្រើនទេនៅក្នុងប្រទេសទីម័រឡេស្តេ ។ គេឃើញមានទំនុកចិត្តគ្នា និងការគោរពគ្នាជាប់លាប់ជាមួយមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលយុទ្ធសាស្ត្រសំខាន់ៗ ។ ថ្វីបើសង្គមស៊ីវិល មិនមានផ្តល់ជំនាញបច្ចេកទេសច្រើនក្តី ក៏ការបារម្ភរបស់ពួកគេត្រូវបានដោះស្រាយបានប្រសើរបំផុតដែរ ប្រសិនបើពួកគេសំដៅមុខព្រួញលើមន្ត្រីរដ្ឋសភា និងមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលទាំងឡាយដែលគឺជាអ្នកគាំទ្រសង្គមស៊ីវិលដ៏ខ្លាំងក្លា (មន្ត្រីខ្លះគឺជាអតីតតំណាងសង្គមស៊ីវិល) ។

តំណាងសង្គមស៊ីវិលខ្លះនៅប្រទេសទីម័រឡេស្តេមាន ចំណេះដឹងល្អអំពីបញ្ហាគន្លឹះនានាទាក់ទិននឹងវិស័យប្រេងកាតដែលអនុញ្ញាតឱ្យពួកគេអាចពាក់ព័ន្ធបានប្រសើរជាងជាមួយរដ្ឋាភិបាល ។ អ្នកដែលផ្តល់ការវិភាគល្អជាមួយបទដ្ឋានខ្ពស់ គឺមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការជម្រុញឱ្យរដ្ឋាភិបាលពិចារណាបញ្ហាតាមទស្សនៈរបស់សង្គមស៊ីវិល ។ ការផ្តល់ការវិភាគរឹងមាំ គួបផ្សំជាមួយនឹងការជួយគាំទ្រខាងបញ្ចុះបញ្ចូលពីគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ ម្ចាស់ជំនួយ (និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលអន្តរជាតិ) ដើម្បីបញ្ចេញមតិឯកភាពតែមួយ គឺជាកត្តាដ៏សំខាន់មួយដើម្បីបង្កើនសក្តានុពលពាក់ព័ន្ធជាមួយ និងមានឥទ្ធិពលលើការអនុវត្តរបស់រដ្ឋាភិបាល ។

កំណែទម្រង់រចនាសម្ព័ន្ធ

ច្បាប់ត្រូវបានគេចាត់ទុកថាតាក់តែងបានល្អជាមួយបទដ្ឋានខ្ពស់ ។ មុនពេល យកមកអនុវត្តគេចាំបាច់ត្រូវមានការអនុម័តយល់ព្រមពីដោយរដ្ឋសភាសិន ហើយទោះបីជាចេតនាល្អក្តី ក៏សមត្ថភាពធ្វើច្បាប់អនុវត្ត និងធ្វើនិយ័តកម្មទន់ខ្សោយនៅឡើយដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចំពោះមុខស្ថានភាពទន់ខ្សោយនៃកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ស្ថាប័ននៅក្នុងប្រទេស ក៏ដូចជាចលាចលនយោបាយនាពេលថ្មីៗនេះដែរ ច្បាប់ល្អច្រើនមានតែនៅក្នុងសៀវភៅ ជាជាងឆ្លុះបញ្ចាំងជាក់ស្តែងនៅក្នុងការអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព ។ គេនៅមានការងារធ្វើច្រើនទៀត ដើម្បីកសាងសមត្ថភាពធនធានមនុស្ស និងស្ថាប័នរបស់ប្រទេសទីម័រឡេស្តេ ។ ទស្សនៈរួមពីតំណាងសង្គមស៊ីវិលគឺថា បើគ្មានបុគ្គលិកជំនាញរដ្ឋាភិបាលទេ និងចំពោះមុខកង្វះខាតស្ថាប័នសាធារណៈប្រកបដោយសមត្ថភាពដើម្បីឃ្លាំមើលដំណើការអភិបាលកិច្ចល្អ វាគឺជាការពិបាកដែលសង្គមស៊ីវិលអាចចូលរួមប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។ ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិនៃព័ត៌មាន នៅមិនទាន់បាន

បង្កើតនៅឡើយ ហើយទោះបីជាក្រុមសង្គមស៊ីវិលខ្លះ និយាយថាមានការលំបាកក្នុងការទទួលបានព័ត៌មានលម្អិតក្តី ក៏ការយល់ឃើញជារួម គឺថារដ្ឋាភិបាលបើកទូលាយបង្គួរ និងថាគេមិនមានការលំបាកទេក្នុងការរកព័ត៌មានពីមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល ។

នៅតាមប្រទេសទាំងឡាយដូចជាប្រទេសទីម័រឡេស្តេ ដែលស្ថិតក្រោមឥទ្ធិពលនៃចំណូលប្រេងកាត គេចាំបាច់ត្រូវពិចារណាកំណែទម្រង់រចនាសម្ព័ន្ធដើម្បីយន្តការអភិបាលកិច្ចល្អឱ្យបានទូលាយជាងដើម្បីដាក់បញ្ចូលកិច្ចដំណើរការគ្រប់គ្រងវិស័យសាធារណៈជារួម បរិស្ថានអាជីវកម្មនិងវិនិយោគ និងគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គមកិច្ច ។ គេឃើញមានកម្មវិធីកំណែទម្រង់រចនាសម្ព័ន្ធខ្លះ ។ កម្មវិធីខ្លះយកចិត្តទុកដាក់ដោយផ្ទាល់លើវិស័យប្រេងកាត ខណៈដែលកម្មវិធីផ្សេងទៀតមានផលប៉ះពាល់ប្រយោលលើវិស័យប្រេងកាត តាមរយៈការកែលម្អទុទៅនូវយន្តការតម្លាភាព និងអភិបាលកិច្ច ។ លើសពីនេះទៀតគម្រោងខ្លះនៃគម្រោងទាំងនេះត្រូវបានអនុវត្តតាមរយៈអង្គការសង្គមស៊ីវិល ។

គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ និងម្ចាស់ជំនួយសំខាន់ៗនៅក្នុងប្រទេសទីម័រឡេស្តេបច្ចុប្បន្នដែលគាំទ្រកម្មវិធីនានាដែលផ្តោតលើកំណែទម្រង់រចនាសម្ព័ន្ធនៅក្នុងរដ្ឋាភិបាល រួមមានៈ ធនាគារពិភពលោក មូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី រដ្ឋាភិបាលណ័រវ៉េ រដ្ឋាភិបាលអូស្ត្រាលី (AusAID) និង អង្គការអុកស្វាមអូស្ត្រាលី (Oxfam Australia) ។

ឆន្ទៈនយោបាយ

ឆន្ទៈនយោបាយគឺរឹងមាំប្រាកដមែនដើម្បីលើកស្ទួយការអនុវត្តអភិបាលកិច្ចល្អនៅក្នុងកិច្ចដំណើរការរដ្ឋបាលនៃវិស័យសាធារណៈទាំងមូល (រួមទាំងការគ្រប់គ្រងចំណាយសាធារណៈផងដែរ) ។ ប៉ុន្តែ សមត្ថភាពរបស់វិស័យសាធារណៈដើម្បីសម្រេចបានគោលដៅនេះ គឺមានកម្រិត ។ ជាទូទៅ សង្គមស៊ីវិល និងរដ្ឋាភិបាលនៅប្រទេសទីម័រឡេស្តេមានទំនាក់ទំនងការងារល្អ ។ ប៉ុន្តែ សមត្ថភាពនិងធនធានរបស់ សង្គមស៊ីវិលគឺមានកម្រិត ដែលកាត់បន្ថយលទ្ធភាពរបស់ខ្លួនក្នុងការធ្វើការសហការប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាពជាមួយរដ្ឋាភិបាល ។ លើសពីនេះទៀត ការសម្របសម្រួលសង្គមស៊ីវិលដើម្បីធ្វើការងារឱ្យបានកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពថែមទៀតជាមួយរដ្ឋាភិបាល ចាំបាច់ត្រូវកែលម្អ ។

គេឃើញមានឆន្ទៈនយោបាយដើម្បីអនុវត្តកិច្ចដំណើរការ EITI ។ ទោះបីជាវឌ្ឍនភាពមានលក្ខណៈយឺតក្តី ក៏នៅពេលថ្មីៗនេះ រដ្ឋាភិបាលបានបញ្ជាក់អះអាងឡើងវិញនូវការប្តេជ្ញាជាបន្តរបស់ប្រទេសទីម័រឡេស្តេចំពោះ EITI និង ឆន្ទៈរបស់ខ្លួនក្នុងការចេញផ្សាយរបាយការណ៍ EITI ទីមួយរបស់ខ្លួន ។

ជាមួយសាធារណជន

រហូតមកដល់ពេលថ្មីៗនេះ ទោះបីជាមានការបង្កើតក្រុមការងារត្រីភាគី (EITI) ក្តី ក៏ក្រុមហ៊ុនប្រេងកាតមិនសូវមានទំនាក់ទំនងជាមួយតំណាងសង្គមស៊ីវិល ឬមានវត្តមាននៅក្នុងប្រទេសទីម័រឡេស្តេទេ។ សកម្មភាពប្រេងកាតទាំងអស់មកដល់ពេលនេះនៅក្នុងប្រទេសទីម័រឡេស្តេ បានកើតឡើងនៅក្នុងសមុទ្រ ហើយទើបតែក្នុងរយៈពេលប្រាំមួយខែចុងក្រោយនេះប៉ុណ្ណោះ ដែលគេឃើញមានប្រតិបត្តិករធំៗ ដូចជា ក្រុមហ៊ុនកូណូកូហ្វីលីព (ConocoPhillips) ជាដើម បានបង្កើតការិយាល័យនៅក្នុងប្រទេសទីម័រឡេស្តេ។

មេរៀនសម្រាប់សង្គមស៊ីវិល

បង្កើតសម្ព័ន្ធភាពតំណាងមួយ

សម្ព័ន្ធភាពមួយដើម្បីឃ្លាំមើលថវិកា

សង្គមស៊ីវិលចាំបាច់ត្រូវពិចារណាអំពីផលប្រយោជន៍សក្តានុពលនៃការបង្កើតសម្ព័ន្ធភាពដោយឡែកមួយដែលឃ្លាំមើលការប្រើប្រាស់ប្រាក់ចំណូលប្រេងកាតនៅក្នុងយន្តការថវិការដ្ឋ ។

សម្ព័ន្ធភាពដើម្បី EITI

ការធ្វើចលនារបស់សង្គមស៊ីវិលដើម្បីបង្កើតសម្ព័ន្ធភាពមួយគឺសំខាន់ដើម្បីផ្តល់កម្លាំងរួម និងមតិឯកភាពស្របច្បាប់មួយក្នុងការពិនិត្យមើលកិច្ចដំណើរការអនុវត្ត EITI ។ សមាជិកសម្ព័ន្ធភាពចាំបាច់មិនត្រូវស្ថិតនៅក្រោមឥទ្ធិពលរបស់រដ្ឋាភិបាល ឬក្រុមហ៊ុនឡើយ ។

ប្រសិទ្ធិភាពនៃសម្ព័ន្ធភាព

ដើម្បីធានាប្រសិទ្ធិភាពឱ្យបាន សម្ព័ន្ធភាពចាំបាច់ត្រូវពិចារណាចំណុចខាងក្រោមនេះ:

- ភាពចាំបាច់ត្រូវមានសម្ព័ន្ធភាពពីរដោយឡែកពីគ្នា ឬសម្ព័ន្ធភាពមួយដែលផ្តោតលើកិច្ចដំណើរការ EITI ផង និងការប្រើប្រាស់ប្រាក់ចំណូលប្រេងកាតផង
- គោលដៅច្បាស់លាស់ និងសកម្មភាពសម្រាប់សម្ព័ន្ធភាពនេះ
- លក្ខខណ្ឌសមាជិកភាព (រួមមាន ទំហំ និងសមាសភាពនៃសម្ព័ន្ធភាព)
- នីតិវិធី និងយន្តការសម្រាប់កំណត់និងឯកភាពលើសកម្មភាពនានារបស់សម្ព័ន្ធភាព
- នីតិវិធី និងយន្តការសម្រាប់រៀបចំនិងសម្របសម្រួលប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនូវសកម្មភាពទាំងឡាយដែលត្រូវអនុវត្តន៍ដោយសម្ព័ន្ធភាព
- កំណត់ឧបសគ្គដែលអាចមាននៅក្នុងធនធាននិងសមត្ថភាព និងគិតគូរអំពីជម្រើសនានាដើម្បីបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌទាំងនេះ ។

ផ្តោតលើបញ្ហាគន្លឹះ: EITI

ប្តេជ្ញាចំពោះ EITI

ជម្រុញឱ្យរដ្ឋាភិបាលអនុម័តកិច្ចដំណើរការអនុវត្ត EITI ។ ការគាំទ្រចំពោះយុទ្ធនាការនេះគប្បីត្រូវបានស្វែងរកពីអង្គការជាតិ និងអន្តរជាតិ និងសម្ព័ន្ធភាពសំខាន់ៗផ្សេងទៀតជាពិសេស: ធនាគារពិ

ភពលោក មូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិ (IMF) សម្ព័ន្ធភាពចេញផ្សាយអ្វីដែលអ្នកបានបង់ប្រាក់ (PWYP) OSI វិទ្យាស្ថានឃ្លាំមើលប្រាក់ចំណូល (Revenue Watch Institute) ។

ចូលរួមក្នុងក្រុមការងារត្រីភាគី EITI

សមាជិកនៃក្រុមការងារត្រីភាគី EITI នេះ ដោយមានតំណាងពីរដ្ឋាភិបាល ឧស្សាហកម្ម និងសង្គមស៊ីវិល) ចាំបាច់ត្រូវឆ្លុះបញ្ចាំងតុល្យភាពនៃផលប្រយោជន៍របស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ ។ ហេតុនេះ នៅក្នុងក្រុមការងារ EITI សង្គមស៊ីវិលចាំបាច់ត្រូវ:

- តស៊ូមតិដើម្បីភាពជាតំណាងពិតប្រាកដរបស់សង្គមស៊ីវិលដែលឆ្លុះបញ្ចាំងតុល្យភាពភាគីពាក់ព័ន្ធ
- ជ្រើសរើសតំណាងរបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯង - មិនស្ថិតក្រោមឥទ្ធិពលរបស់រដ្ឋាភិបាលឬក្រុមហ៊ុន
- ជ្រើសរើសសមាជិកដែលមានសមត្ថភាពបច្ចេកទេសដែលអនុញ្ញាតឱ្យពួកគេអាចចូលរួមប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព ។

ចូលរួមក្នុងការរាយការណ៍ EITI

វាគឺជាប្រការសំខាន់ដែលទម្រង់រាយការណ៍ EITI ត្រូវដាក់បញ្ចូលសំណើរបស់សង្គមស៊ីវិល ។ ដូចនេះ សង្គមស៊ីវិលចាំបាច់ត្រូវតស៊ូមតិយ៉ាងខ្លាំងក្លាដើម្បីវិសាលភាព និងប្រភេទជាក់លាក់នៃការបញ្ចេញព័ត៌មានដែលត្រូវដាក់បញ្ចូលនៅក្នុងទម្រង់រាយការណ៍EITI ជាពិសេស នៅពេលចាប់ផ្តើមនៃកិច្ចដំណើរការអនុវត្ត ។

សេចក្តីសម្រេចចិត្តអំពីវិសាលភាពនៃការរាយការណ៍ ទំនងជានឹងត្រូវបានធ្វើផ្អែកលើរបបសារពើពន្ធ ដែលភាគច្រើន នឹងគឺជាកិច្ចព្រមព្រៀងអនុវត្តបានតាមកិច្ចសន្យារវាងក្រុមហ៊ុន និងរដ្ឋាភិបាល ។ គេក៏ឃើញមានផងដែរនូវសក្តានុពលដែលក្រុមហ៊ុនខ្លួនឯងបញ្ចេញព័ត៌មានជាសាធារណៈអំពីការបង់ប្រាក់របស់ខ្លួនជូនរដ្ឋាភិបាល ដែលសង្គមស៊ីវិលគប្បីគាំទ្រ ។

ផ្តល់យោបល់លើរបាយការណ៍ EITI

ផ្តល់ទស្សនៈរួមមួយ (ឧទាហរណ៍ តាមរយៈរបាយការណ៍សម្ព័ន្ធភាពមួយ) អំពីរបាយការណ៍របស់រដ្ឋាភិបាល និងសវនករ ។ របាយការណ៍សម្ព័ន្ធភាពចាំបាច់ត្រូវផ្សព្វផ្សាយឱ្យបានទូលាយ ។ ព័ត៌មាននៅក្នុងរបាយការណ៍នេះ គប្បីមានលក្ខណៈច្បាស់លាស់ងាយយល់ និងផ្តល់ជូនជាភាសាក្នុងស្រុក ។ លើសពីនេះទៀត យុទ្ធនាការបង្កើនការយល់ដឹងសាធារណៈអំពីកិច្ចដំណើរការ EITI និងរបាយការណ៍ EITI ផ្សេងៗ ចាំបាច់ត្រូវធ្វើឱ្យបានទៀងទាត់ ។

ផ្តោតលើបញ្ហាគន្លឹះៈ មូលនិធិប្រេងកាត

ដាក់បញ្ចូលមូលនិធិទៅក្នុងថវិការដ្ឋ

មូលនិធិប្រេងកាតគប្បីដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងដំណើការរៀបចំថវិកា ដើម្បីរក្សាការគ្រប់គ្រងឯកភាពមួយលើគោលនយោបាយសារពើពន្ធ និងដើម្បីសម្រួលដល់ការសម្របសម្រួលចំណាយ ។ ចំណាយចេញពីមូលនិធិនេះគប្បីត្រូវទទួលការយល់ព្រមពីរដ្ឋសភា ។ ការរៀបចំ និងការរាយការណ៍ថវិកាគប្បីគឺជាការបង្ហាញរួមមួយ ។

បង្កើតច្បាប់

ច្បាប់ចាំបាច់ត្រូវចែងឱ្យបានច្បាស់លាស់អំពីវិធានសម្រាប់មូលនិធិនេះ ដែលគប្បីមានតម្លាភាព និងចាកផុតពីការជ្រៀតជ្រែកនយោបាយ ។ ច្បាប់នេះគប្បីចែងពីៈ

- គោលបំណងនៃមូលនិធិនេះ
- ប្រភេទប្រាក់ចំណូលដែលត្រូវប្រមូល
- វិធាននានាដែលបានបង្កើតដើម្បីគ្រប់គ្រងការបញ្ចេញប្រាក់ចំណូល
- ទោសប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងមិនត្រឹមត្រូវលើមូលនិធិនេះ និងប្រាក់ចំណូលរបស់មូលនិធិ
- រចនាសម្ព័ន្ធអភិបាលកិច្ច និងការទទួលខុសត្រូវ ដែលរួមមានតួនាទី មុខងារ អំណាច សមាជិកភាពដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងការគ្រប់គ្រង និងប្រតិបត្តិការ ។

ផ្តល់ការត្រួតពិនិត្យឯករាជ្យ

អភិបាលកិច្ចរឹងមាំ គួបផ្សំជាមួយការត្រួតពិនិត្យប្រយ័ត្នប្រយែង ដែលត្រូវបានផ្តល់ដោយ ក្រុមប្រឹក្សាឯករាជ្យដែលមានសមាសភាពតែងតាំងដោយស្ថាប័ននីតិប្រតិបត្តិ ស្ថាប័ននីតិប្បញ្ញត្តិ និង សង្គមស៊ីវិល ដែលផ្សារភ្ជាប់គ្នាដោយប្រព័ន្ធគណនេយ្យភាពទៅវិញទៅមកមួយ ចាំបាច់ត្រូវមានអត្ថិភាព ដើម្បីការគ្រប់គ្រងមូលនិធិនេះឱ្យបានល្អ ។

មានការចូលរួមពិគ្រោះយោបល់សាធារណៈ

ជម្រុញឱ្យរដ្ឋាភិបាលធ្វើការពិគ្រោះយោបល់សាធារណៈមុនពេលបង្កើតមូលនិធិ និងឱ្យដាក់បញ្ចូលធាតុចូលពិតប្រាកដរបស់សង្គមស៊ីវិលនៅក្នុងពេលបង្កើត និងតាក់តែងច្បាប់មូលនិធិ ។ បទប្បញ្ញត្តិសំខាន់ៗដែលត្រូវពិភាក្សា ចាំបាច់ត្រូវផ្សព្វផ្សាយឱ្យបានទូលាយ ជាភាសាដែលអាចយល់បាន និងក្នុងទម្រង់មួយដែលងាយយល់ ។

គស្ទូចតិដើម្បីឱ្យមានគណនេយ្យភាពខ្សែបណ្តោយនិងខ្សែទទឹង

មូលនិធិនេះគប្បីត្រូវបានគ្រប់គ្រងតាមលក្ខខណ្ឌនៃគណនេយ្យភាពខ្សែបណ្តោយ និងខ្សែទទឹងទន្ទឹមគ្នា ដែលរារាំងឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់តួអង្គតែម្នាក់ណាមួយនៅក្នុងរដ្ឋាភិបាលមិនឱ្យធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តលើការប្រើមូលនិធិនេះ ។ ចំណុចនេះចាំបាច់ត្រូវមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ ។

គស្ទូចតិដើម្បីការត្រួតពិនិត្យឯករាជ្យ

គេចាំបាច់ត្រូវបង្កើតក្រុមប្រឹក្សាត្រួតពិនិត្យឯករាជ្យមួយ (ក្រុមប្រឹក្សា) - ដែលរួមមានភាពជាតំណាងរបស់សង្គមស៊ីវិល ដែលឃ្លាំមើលស្នាដៃ និងប្រតិបត្តិការនៃមូលនិធិនេះ ដែលរួមមាននៅក្នុង បរិបទនៃដំណើការរៀបចំថវិកាប្រការដែលថាតើមូលនិធិទាំងនេះត្រូវបានប្រើប្រាស់យ៉ាងត្រឹមត្រូវឬទេ ។

ពាក់ព័ន្ធសង្គមស៊ីវិល

ការកសាងសមត្ថភាព

សម្ព័ន្ធភាពសង្គមស៊ីវិលចាំបាច់ត្រូវអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពរបស់ខ្លួន ដើម្បីចូលរួមយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព ជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀតនៅក្នុងវិស័យប្រេងកាត ដែលនៅក្នុងនោះ ការពិភាក្សាច្រើនមានលក្ខណៈបច្ចេកទេស ។

ដើម្បីឃ្លាំមើលប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាពលើការប្រមូល និងការប្រើប្រាក់ចំណូលប្រេងកាត (រួមទាំងការចូលរួមប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពក្នុងកិច្ចដំណើរការ EITI) សម្ព័ន្ធភាពសង្គមស៊ីវិលចាំបាច់ត្រូវកសាងសមត្ថភាពរបស់ខ្លួនដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហាបច្ចេកទេសផ្សេងៗ ដែលរួមមានៈ

- ច្បាប់ទាក់ទិននឹងការអភិវឌ្ឍវិស័យប្រេងកាត និងការប្រមូលនិងការប្រើប្រាក់ចំណូល ប្រេងកាត
- លក្ខខណ្ឌនានានៃកិច្ចសន្យាចែកផលិតកម្ម
- ប្រភេទបង់ប្រាក់របស់ក្រុមហ៊ុនជូនរដ្ឋាភិបាលម្ចាស់ផ្ទះ
- កិច្ចដំណើរការអនុវត្ត និងការរាយការណ៍ EITI
- ច្បាប់ពន្ធដារ និងរបបប្រមូលពន្ធ
- នីតិវិធីថវិការដ្ឋ
- យន្តការនៃមូលនិធិប្រេងកាត និងទំនាក់ទំនងរបស់វាទៅនឹងថវិការដ្ឋ
- ផលប៉ះពាល់សារពើពន្ធដែលអាចមានដោយសារប្រាក់ចំណូលបានមកពីវិស័យប្រេងកាត និង

ផលប៉ះពាល់លើម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច

- យន្តការឃ្លាំមើល និង ឧទាហរណ៍នៃការងារពីប្រទេសផ្សេងទៀតដែលពឹងផ្អែកលើប្រេងកាត ។

មតិឯកភាពជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់

ធ្វើចលនាសហគមន៍អន្តរជាតិ (រួមមាន អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលអន្តរជាតិ គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ និងទីប្រឹក្សាអន្តរជាតិ) ដើម្បីតស៊ូមតិចំពោះរដ្ឋាភិបាលនិងក្រុមហ៊ុន ដោយមានមតិឯកភាពតែមួយ ។

ផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានឱ្យបានទូលាយ

ផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន (រួមទាំងព័ត៌មានដែលបានធ្វើវិភាគរួច) ដល់ស្ថាប័នផ្សេងៗឱ្យបានទូលាយ (រួមមាន រដ្ឋាភិបាល អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលក្នុងស្រុក អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលអន្តរជាតិ ម្ចាស់ជំនួយ និងគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ) ដើម្បីលើកស្ទួយការយល់ដឹង ។ ចំណុចនេះក៏គប្បីផ្តល់ផងដែរនូវច្រកសម្រាប់ឱ្យអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលអន្តរជាតិ ម្ចាស់ជំនួយ គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ និងក្រុមអន្តរជាតិជួយក្នុងយុទ្ធនាការតស៊ូមតិ ។

ពាក់ព័ន្ធរដ្ឋាភិបាល

ទំនាក់ទំនងការងាររឹងមាំ

វិនិយោគនូវពេលវេលាដើម្បីបង្កើតទំនាក់ទំនងការងាររឹងមាំ (បណ្តាញ) ជាមួយមន្ត្រីសំខាន់ៗនៅតាមស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ។ ប្រការនេះ អាចគឺជាអត្ថប្រយោជន៍ទៅវិញទៅមកសម្រាប់ភាគីទាំងអស់ ។

ការវិភាគនិងការស្រាវជ្រាវប្រកបដោយគុណភាព

ផ្តល់ការវិភាគរឹងមាំផ្អែកលើភស្តុតាងដើម្បីតស៊ូមតិប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ចំពោះរដ្ឋាភិបាលលើបញ្ហានានាទាក់ទិននឹងវិស័យប្រេងកាត និងការបារម្ភរបស់សង្គមស៊ីវិល ។

ក្របខ័ណ្ឌច្បាប់

ជម្រុញឱ្យរដ្ឋាភិបាលរៀបចំវិធានការការពារសមស្រប រួមមានគោលការណ៍ណែនាំច្បាស់លាស់ដែលបង្ហាញពីដំណើការអនុវត្តអភិបាលកិច្ចល្អនៅតាមវិស័យទាំងឡាយ ដែលនៅក្នុងនោះ មានការកិបកេងធំៗ អាចកើតឡើង ។ វិស័យទាំងនោះ រួមមានៈ

- របបផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណ ដោយសារក្រុមហ៊ុនពហុជាតិគឺឆ្លាតណាស់ក្នុងការផ្ទេរចំណេញ (ជាពិសេស

ទៅកាន់យុត្តាធិការដែលមានការហូតពន្ធទាប)

- ក្រុមហ៊ុនរដ្ឋធំៗ (ឧទាហរណ៍ ក្រុមហ៊ុនប្រេងកាតរដ្ឋ) ។

ការចេញថ្លៃយកអាជ្ញាប័ណ្ណ

គេត្រូវរៀបចំនីតិវិធីប្រកបដោយតម្លាភាពមួយ សម្រាប់ការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណប្រគល់សិទ្ធិរុករក ។ សង្គមស៊ីវិលគប្បីតស៊ូមតិចំពោះរដ្ឋាភិបាលដើម្បីឱ្យមាននីតិវិធីចេញថ្លៃក្នុងលក្ខណៈប្រកួតប្រជែង ដោយមានអ្នកវាយតម្លៃឯករាជ្យនៅក្នុងគណៈកម្មាធិការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត ។

ការគាំទ្រពីសម្ព័ន្ធភាពអន្តរជាតិ

ពង្រឹងទំនាក់ទំនងជាមួយអង្គការ និងបណ្តាញពិភពលោកដែលផ្តល់ការគាំទ្រផ្នែកតស៊ូមតិដើម្បីដាក់សម្ពាធលើរដ្ឋាភិបាល និងក្រុមហ៊ុនឱ្យធ្វើការជាមួយសង្គមស៊ីវិលតាមរយៈកិច្ចដំណើរការនានា ដូចជា EITI ជាដើម ។ ភាពជាដៃគូបែបនេះក៏មានលទ្ធភាពអាចជួយក្រុមក្នុងស្រុកផងដែរ តាមរយៈការផ្តល់យោបល់អំពីច្បាប់ទាក់ទិននឹងវិស័យប្រេងកាត និងការកសាងសមត្ថភាពបច្ចេកទេស ។

ពាក់ព័ន្ធក្រុមហ៊ុន

បង្កើតទំនាក់ទំនងក្រៅផ្លូវការ

ព្យាយាមបង្កើតទំនាក់ទំនងក្រៅផ្លូវការដើម្បីអាចផ្លាស់ប្តូរគំនិត និងចំណាប់អារម្មណ៍គ្នាជាមួយនឹងសក្តានុពលកសាងភាពជាដៃគូការងាររឹងមាំ ។ គុណភាពនៃភាពជាដៃគូ គប្បីរួមមានការយល់ដឹងល្អអំពីបញ្ហាក្នុងស្រុក បណ្តាញរឹងមាំជាមួយសហគមន៍ និងពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហានានាក្នុងវិស័យប្រេងកាត ។

ការកសាងសមត្ថភាព

ជម្រុញឱ្យក្រុមហ៊ុនជួយគាំទ្រការកសាងសមត្ថភាពរបស់ក្រុមសង្គមស៊ីវិលលើវិស័យប្រេងកាត ក៏ដូចជា ការឃ្លាំមើលប្រតិបត្តិការក្រុមហ៊ុន ។ សម្ព័ន្ធមិត្តអាចត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅក្នុងចំណោមអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលអន្តរជាតិ ម្ចាស់ជំនួយ និងក្រុមហ៊ុន ដើម្បីផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលចាំបាច់ ។

ការបង្កើតគណៈកម្មាធិការឯករាជ្យមួយដើម្បីផ្តល់ការត្រួតពិនិត្យឯករាជ្យ

វាយតម្លៃលទ្ធភាពនៃការបង្កើតគណៈកម្មាធិការជាតិនិង/ឬអន្តរជាតិឯករាជ្យដើម្បីពិនិត្យមើលផលប៉ះពាល់នៃប្រតិបត្តិការក្រុមហ៊ុនប្រេងកាតលើសហគមន៍ ។ សង្គមស៊ីវិលក៏ចាំបាច់ត្រូវវាយតម្លៃផងដែរនូវលទ្ធភាពនៃការធ្វើការជាមួយរដ្ឋាភិបាលតាមរយៈគណៈកម្មាធិការទាំងនេះ ។

យន្តការផ្សេងទៀតសម្រាប់ពាក់ព័ន្ធក្រុមហ៊ុន

វាគឺជាការលំបាកក្នុងការសុំឱ្យក្រុមហ៊ុនដោះស្រាយសេចក្តីត្រូវការរបស់សហគមន៍ ប្រសិនបើការរុករកធនធានកើតឡើងនៅក្នុងសមុទ្រ ហើយពុំមានបំពង់តឆ្លងកាត់ប្រទេស ។ ក្នុងស្ថានភាពបែបនេះ សង្គមស៊ីវិលចាំបាច់ត្រូវរិះរកវិធីផ្សេងទៀត ដើម្បីពាក់ព័ន្ធយ៉ាងមានប្រសិទ្ធិភាពជាមួយក្រុមហ៊ុន ។

វត្តមាននៃផ្នែកឯកជន

ក្នុងករណីដែលពុំមានក្រុមហ៊ុននិស្សារណៈឯកជនស្ថិតនៅក្នុងប្រទេសម្ចាស់ផ្ទះ (ដោយសារសកម្មភាពក្នុងសមុទ្រ) សង្គមស៊ីវិលចាំបាច់ត្រូវតស៊ូមតិឱ្យមានតំណាងក្រុមហ៊ុនក្នុងប្រទេសមួយ ឬសុំឱ្យរដ្ឋាភិបាលកំណត់ជាលក្ខខណ្ឌមួយឱ្យក្រុមហ៊ុនបង្កើតការិយាល័យមួយ ។

ឈ្មោះអក្សរកាត់

ADB	Asia Development Bank ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី
BP	British Petroleum ក្រុមហ៊ុនប្រេងកាតអង់គ្លេស
CAFOD	Catholic Agency for Overseas Development ទីភ្នាក់ងារកាតូលិកដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិ
CDAP	Caspian Development Advisory Panel (Azerbaijan) ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍តំបន់សមុទ្រកាសព្យៀន (ប្រទេសអាហ្សែរបៃហ្សង់)
CGT	Core Group for Transparency (Timor-Leste) ក្រុមស្នូលដើម្បីតម្លាភាព (ប្រទេសទីម័រឡេស្តេ)
CRRT	Cambodians for Resource Revenue Transparency សម្ព័ន្ធភាពកម្ពុជា ដើម្បីតម្លាភាពចំណូលធនធាន
CSO	Civil Society Organization អង្គការសង្គមស៊ីវិល
DFID	Department For International Development ទីភ្នាក់ងារជំនួយអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិអង់គ្លេស
EBRD	European Bank for Reconstruction and Development ធនាគារអឺរ៉ុបដើម្បីស្តារ និងអភិវឌ្ឍន៍
EITI	Extractive Industries Transparency Initiative គំនិតផ្តួចផ្តើមតម្លាភាពឧស្សាហកម្មនិស្សារណកម្ម
EU	European Union សហភាពអឺរ៉ុប
FOI	Freedom of Information សេរីភាពព័ត៌មាន
FONGTIL	Timor-Leste NGO Forum វេទិកាអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលទីម័រឡេស្តេ
GDP	Gross Domestic Product ផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប

IFI	International Financial Institute គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ
IMF	International Monetary Fund មូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិ
INGO	International Non-Government Organization អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលអន្តរជាតិ
NBG	National Budget Group (Azerbaijan) ក្រុមថវិកាជាតិ ប្រទេសអាហ្សែរបៃហ្សង់)
NGO	Non-Government Organization អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល
Norad	Norwegian Aid ទីភ្នាក់ងារជំនួយអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិណ័រវ៉េ
OSI	Open Society Institute វិទ្យាស្ថានសង្គមបើកទូលាយ
PFCC	Petroleum Fund Consultative Council (Timor Leste) ក្រុមប្រឹក្សាពិគ្រោះយោបល់មូលនិធិប្រេងកាត (ប្រទេសទីម័រឡេស្តេ)
PWYP	Publish What You Pay សម្ព័ន្ធភាពចេញផ្សាយអ្វីដែលអ្នកបង់ប្រាក់
RWI	Revenue Watch Institute វិទ្យាស្ថានឃ្លាំមើលចំណូល
SOFAZ	State Oil Fund of Azerbaijan មូលនិធិប្រេងកាតរដ្ឋនៃប្រទេសអាហ្សែរបៃហ្សង់
TI	Transparency International អង្គការតម្លាភាពអន្តរជាតិ
TLPF	Timor-Leste Petroleum Fund មូលនិធិប្រេងកាតនៃប្រទេសទីម័រឡេស្តេ
USAID	United States Agency for International Development ទីភ្នាក់ងារអាមេរិកដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិ

វេទិកានៃអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ស្តីពីកម្ពុជា
The NGO Forum on Cambodia

ធ្វើការរួមគ្នាដើម្បីភាពប្រសើរឡើង *Working Together for Positive Change*

អាសយដ្ឋាន: ផ្ទះលេខ ៩-១១ ផ្លូវលេខ ៤៧៦ សង្កាត់ទួលទំពូង១ ភ្នំពេញ
ប្រអប់សំបុត្រលេខ ២២៩៥ ភ្នំពេញ-៣
ទូរស័ព្ទ: (+៨៥៥) ២៣ ២១៤ ៤២៩
ទូរសារ: (+៨៥៥) ២៣ ៩៩៤ ០៦៣
អ៊ីម៉ែល: ngoforum@ngoforum.org.kh
គេហទំព័រ: www.ngoforum.org.kh